

Xana Cruz Tello

**VALORACIÓ ECONÒMICA DEL TREBALL DOMÈSTIC NO REMUNERAT
REALITZAT PER LES DONES A CATALUNYA I REPRESENTACIÓ EN EL
PIB**

TREBALL DE FI DE GRAU

Grau de Finances i Comptabilitat

Anàlisi econòmica

**FACULTAT D'ECONOMIA i EMPRESA
Universitat Rovira i Virgili**

**Reus
Curs 2022-23**

ÍNDEX

ÍNDEX DE TAULES.....	4
ÍNDEX DE GRÀFIQUES	5
1. RESUM	6
2. PRESENTACIÓ.....	8
3. INTRODUCCIÓ	9
4. MARC TEÒRIC: DEFINICIÓ DE CONCEPTES.....	11
4.1. UNITAT D'ANÀLISI DE LA VALORACIÓ SALARIAL	11
4.1.1. NUCLI FAMILIAR A ASSIGNAR.....	11
4.1.2. HORITZÓ TEMPORAL.....	11
4.1.3. ANYS D'ESTUDI	11
4.1.4. ÀMBIT GEOGRÀFIC	12
4.2. UNITAT D'ANÀLISI DE LA REPRESENTACIÓ EN EL PIB	12
4.3. TREBALL DOMÈSTIC NO REMUNERAT	12
4.3.1. COMPTES SATÈL·LIT	13
4.3.2. ENQUESTA D'ÚS DEL TEMPS.....	14
4.4. VALORACIÓ SALARIAL	18
4.4.1. CRITERI DE LA TERCERA PERSONA.....	18
4.4.2. COST D'OPORTUNITAT	18
4.4.3. REEMPLAÇAMENT O SUBSTITUCIÓ.....	19
4.4.4. SALARI BRUT O NET	20
4.4.5. CLASSIFICACIÓ NACIONAL D'OCUPACIÓ	20
4.4.6. ENQUESTES QUADRIENNALS D'ESTRUCTURA SALARIAL.....	20
4.5. REPRESENTACIÓ EN EL PIB	21
5. METODOLOGIA.....	23
5.1. UNITAT D'ANÀLISI DE LA VALORACIÓ SALARIAL	23
5.2. UNITAT D'ANÀLISI DE LA REPRESENTACIÓ DEL PIB	24
5.3. TREBALL DOMÈSTIC	25
5.3.1. COMPTES SATÈL·LIT	25
5.3.2. ENQUESTA DE L'ÚS DEL TEMPS.....	26
5.4. VALORACIÓ SALARIAL	28
5.4.1. MÈTODE ESCOLLIT	28
5.4.2. DETERMINACIÓ DELS SALARIS PASSATS	29
5.4.3. PROJECCIONS DE SALARIS FUTURS	35
5.5. REPRESENTACIÓ EN EL PIB	36
6. PART PRÀCTICA.....	37

6.1.	CÀLCUL DE LA VALORACIÓ SALARIAL DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES DE LA LLAR.....	37
6.2.	CÀLCUL DE LA CONTRIBUCIÓ EN EL PIB DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES DE LA LLAR.....	47
7.	RESULTATS	49
7.1.	ANÀLISI DE LES DADES OBTINGUDES A LA VALORACIÓ SALARIAL.....	49
7.2.	ANÀLISI DE LES DADES OBTINGUDES A LA REPRESENTACIÓ EN EL PIB	52
8.	CONCLUSIONS	56
	REFERÈNCIES	58

ÍNDIX DE TAULES

<i>Taula 1 – Participació i durada mitjana de les activitats detallades de treball no remunerat per sexe.</i>	17
<i>Taula 2 – Participació i durada mitjana de les activitats de treball no remunerat realitzat per les dones escollides al compte satèl·lit. Taula base del nostre estudi.</i>	27
<i>Taula 3 - Codis del CNO94 que utilitzarem al compte satèl·lit.</i>	30
<i>Taula 4 - Codis del CNO11 que utilitzarem al compte satèl·lit.</i>	30
<i>Taula 5 - Relació de cada tasca amb el seu codi CNO 94 i CNO11.</i>	30
<i>Taula 6 - Salaris corresponents als codis del CNO94 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 1995.</i>	32
<i>Taula 7 - Salaris corresponents als codis del CNO94 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2002.</i>	32
<i>Taula 8 - Salaris corresponents als codis del CNO94 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2006.</i>	33
<i>Taula 9 - Salaris corresponents als codis del CNO11 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2010.</i>	33
<i>Taula 10 - Salaris corresponents als codis del CNO11 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2014.</i>	34
<i>Taula 11 - Salaris corresponents als codis del CNO11 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2018.</i>	34
<i>Taula 12 - Taula final que recull el temps de dedicació de les dones a cada tasca tenint en compte les franges d'edat i els dies de la setmana.</i>	39
<i>Taula 13 – Salaris estimats de la futura EQES 2022.</i>	45
<i>Taula 14 – Salaris estimats de la futura EQES 2026.</i>	45
<i>Taula 15 – Salaris estimats de la futura EQES 2030.</i>	46
<i>Taula 16 – Salaris estimats de la futura EQES 2034.</i>	46
<i>Taula 17 - Salaris setmanals i anuals d'una dona durant la seva vida laboral.</i>	49
<i>Taula 18 - Representació en el PIB del treball domèstic no remunerat realitzat per les dones a Catalunya.</i>	52

ÍNDIX DE GRÀFIQUES

<i>Gràfic 1 - Percentatge de participació a les tasques de la llar. ....</i>	<i>17</i>
<i>Gràfic 2. Esquema del procés desenvolupat per a determinar el valor de la feina domèstica no remunerada. ....</i>	<i>23</i>
<i>Gràfic 3 – Mitjana d'hores anuals laborals. ....</i>	<i>35</i>
<i>Gràfic 4 - Línia de regressió de la mitja d'hores anuals laborals.....</i>	<i>43</i>
<i>Gràfic 5 - Línia de regressió dels salaris de les EQES del codi 51. ....</i>	<i>44</i>
<i>Gràfic 6 - Progressió salarial de les tasques domèstiques de la llar que realitza una dona. ....</i>	<i>50</i>
<i>Gràfic 7 - Comparativa dels salaris mitjans anuals de les dones a Catalunya en els últims anys i els salaris de les activitats domèstiques no remunerades.....</i>	<i>51</i>
<i>Gràfic 8 – Comparativa del PIB de Catalunya i el PIB estès calculat.....</i>	<i>53</i>

1. RESUM

Aquest treball té com a objectiu principal donar valor al treball domèstic de la llar no remunerat realitzat per les dones a Catalunya a través de la implementació salarial i el càlcul de la seva representació en el PIB. Per portar a terme aquest objectiu hem recopilat dades a través d'una exhaustiva investigació sobre les activitats de la llar i la quantitat de temps que es dedica al treball domèstic realitzat per les dones i hem proposat una remuneració el més realista possible. També hem portat a terme una metodologia per calcular la inclusió en el PIB dels treballs domèstics no remunerats. Els resultats obtinguts mostren que les activitats de la llar realitzades per les dones a Catalunya tenen un gran impacte en l'economia i en la societat, representant entre un 20% i un 28% del PIB, unes xifres considerables. S'espera que amb aquests resultats ajudin a generar consciència sobre la importància dels treballs domèstics i fomentar l'equitat de gènere.

Paraules clau: treball domèstic no remunerat, Enquesta de l'Ús del Temps, PIB.

RESUMEN

Este trabajo tiene como objetivo principal dar valor al trabajo doméstico del hogar no remunerado realizado por las mujeres en Cataluña a través de la implementación salarial y el cálculo de su representación en el PIB. Para llevar a cabo este objetivo, hemos recopilado datos a través de una exhaustiva investigación sobre las actividades del hogar y la cantidad de tiempo que se dedica al trabajo doméstico realizado por las mujeres y hemos propuesto una remuneración lo más realista posible. También hemos realizado una metodología para calcular la inclusión en el PIB de los trabajos domésticos no remunerados. Los resultados obtenidos muestran que las actividades del hogar realizadas por las mujeres en Cataluña tienen un gran impacto en la economía y en la sociedad, representando entre un 20% y un 28% del PIB, cifras considerables. Se espera que con estos resultados ayuden a generar conciencia sobre la importancia de los trabajos domésticos y fomentar la equidad de género.

Palabras clave: trabajo doméstico no remunerado, Encuesta del Uso del Tiempo, PIB.

SUMMARY

The main objective of this paper is to give value to unpaid domestic household work performed by women in Catalonia through the implementation of wages and the calculation of their representation in GDP. To carry out this objective, we have collected data through an exhaustive research on household activities and the amount of time spent on domestic work performed by women and we have proposed a remuneration as realistic as possible. We have also carried out a methodology to calculate the inclusion of unpaid domestic work in GDP. The results obtained show that household activities carried out by women in Catalonia have a major impact on the economy and society, representing between 20% and 28% of GDP, which are considerable figures. It is hoped that these results will help to raise awareness of the importance of domestic work and promote gender equality.

Keywords: unpaid domestic work, Time Use Survey, GDP.

2. PRESENTACIÓ

La proposta d'aquest TFG sorgeix del desig de generar consciència sobre la importància de valorar el treball domèstic que es realitza a la llar i no es remunera. Des de sempre, aquest tipus de treball ha estat invisibilitzat i considerat una responsabilitat natural de la dona. Aquesta falta de reconeixement té conseqüències negatives en termes de desigualtat de gènere i les estructures socials i econòmiques, ja que el treball domèstic no només és essencial per al benestar de les llars, sinó que també té un impacte real en l'economia en general.

D'aquí neix la necessitat d'anàlisi de les activitats que es realitzen a la llar. Mitjançant una proposta de remuneració econòmica, valorant les tasques de la llar i la corresponent representació en el PIB, contribuiríem a la justícia social i l'equitat de gènere.

La proposta consisteix a establir el salari que hauria de cobrar una dona que ha dedicat tota la seva vida a la llar i la família realitzant el treball domèstic i de cura de nens i gent gran, sacrificant la seva carrera professional i la seva economia pròpia, i esbrinar quina seria la seva representació en l'economia d'un país de les activitats domèstiques no remunerades.

El treball està relacionat amb assignatures cursades durant el grau de Finances i Comptabilitat. Les competències que més directament es vinculen són: Microeconomia, amb l'objectiu d'obtenir una valoració individual per a la dona que es dedica a les tasques de la llar, Macroeconomia, per calcular com contribuiria en el PIB la remuneració d'aquestes activitats domèstiques i Estadística, que ofereix eines i metodologies per al desenvolupament de la proposta econòmica.

3. INTRODUCCIÓ

El treball domèstic ha estat realitzat majoritàriament per les dones al llarg de la història. Durant segles ha sigut una feina sense reconeixement econòmic ni social, considerat una obligació natural de la dona. En l'actualitat, malgrat la lluita de les dones per aconseguir una igualtat, no sols laboral, sinó de drets, recursos i oportunitats, la distribució del treball domèstic i de cura de la llar continua presentant una gran escletxa de gènere a la nostra societat.

Aquesta situació per a les dones perjudica la seva carrera professional i vida personal, ja que limita el seu accés al mercat laboral, redueix possibilitats d'ascens professional i econòmic i dificulta la conciliació de la vida personal i professional, sense obtenir cap reconeixement per la realització d'aquestes activitats domèstiques no remunerades i que, en canvi, són tan importants per al bon funcionament de la societat.

Aquest problema ja ha sigut objecte d'estudi durant dècades, però va guanyar força a la dècada de 1970 on es van publicar els primers estudis.

L'Oficina Estadística de la Unió Europea, EUROSTAT, va abordar aquest tema del treball domèstic i de cures mitjançant la recopilació de dades i estadístiques sobre l'ocupació i les condicions laborals dels països membres de la UE, sobre la proporció de persones que realitzen aquest treball no remunerat desagregats per gènere, edat, etc., i sobre la duració i tipus de feines domèstiques i de cura de les persones, a la dècada del 1970 va publicar els primers informes i estudis que destacaven la importància del treball domèstic i de cura per l'economia i la societat, i assenyalaven la necessitat de reconèixer i valorar aquest tipus de treball no remunerat.

Arran d'aquests estudis realitzats per l'EUROSTAT, altres països de la Unió Europea també van començar a realitzar informes i enquestes sobre el treball domèstic i de cura de les persones a escala nacional. L'Institut Nacional d'Estadística, INE, va publicar per primer cop el 1995 un estudi titulat "Valoració econòmica del treball no remunerat a les llars espanyoles" i es va centrar a estimar el valor econòmic del treball domèstic no remunerat a Espanya. A més dels resultats econòmics del treball domèstic no remunerat es van trobar importants diferències en la quantitat de temps dedicat a les activitats de la llar i cura d'entre homes i dones, on les hores setmanals de dedicació de les dones eren tres cops més grans que les dels homes. Després d'aquest primer estudi, l'INE i l'IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya, entre d'altres, han continuat publicant estudis actualitzats, sobre els que nosaltres hem basat aquest treball.

Per altra banda, també s'han realitzat i es realitzen estudis per estimar la contribució en el PIB del treball domèstic no remunerat. L'economista Gary Becker va suggerir per primer cop en 1965 la inclusió del treball domèstic al càlcul del PIB al·legant que eren un "servei essencial i necessari per a l'economia". Arran de Gary Becker, diversos economistes i organismes internacionals, com l'ONU o el Banc Mundial, han proposat també la inclusió de la producció domèstica no remunerada al càlcul del PIB, argumentant que aquesta inclusió milloraria el benestar social i permetria una millor comprensió de l'economia i de l'impacte de les polítiques econòmiques a la societat i contribuiria a reduir el biaix de gènere i reconèixer la contribució econòmica i social de les dones.

Prenem Domínguez (2019) com a referència per a la realització del nostre estudi.

Aquesta valoració dels treballs domèstics no remunerats és coherent amb els objectius de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides de la Generalitat de Catalunya (2016), que proposa "reconèixer i valorar les activitats de cura de les persones i el treball domèstic".

Tenint en compte tot el que hem mencionat, els principals objectius d'aquest treball són suggerir una metodologia per a la valoració econòmica del treball domèstic no remunerat i calcular quin valor genera a l'economia mitjançant el percentatge de representació al Producte Interior Brut.

La valoració del treball a la llar i la seva contribució en el PIB podria donar-li a la dona el reconeixement que es mereix i es podria contribuir a la reducció de l'escletxa de gènere per poder arribar a assolir una societat més conscienciada i igualitària. Recalculant el PIB mitjançant la remuneració econòmica dels treballs domèstics obtinguda també contribuïm a millorar la mesura de creixement econòmic i del benestar social i la aportació econòmica i social del territori.

4. MARC TEÒRIC: DEFINICIÓ DE CONCEPTES

4.1. UNITAT D'ANÀLISI DE LA VALORACIÓ SALARIAL

4.1.1. NUCLI FAMILIAR A ASSIGNAR

Per poder ficar una remuneració a les feines de la llar a les que es dedica una dona durant la seva vida laboral hem de decidir el perfil de dona que utilitzarem per a l'estudi. Primer hem de decidir si la dona compta amb un treball remunerat o es dedica exclusivament al treball domèstic no remunerat.

També hem de decidir les característiques del nucli familiar de la dona. Alguns de les possibilitats que hem considerat han sigut:

- Dona soltera sense fills.
- Dona casada sense fills.
- Dona casada amb un fill.
- Dona casada amb dos fills.
- Dona casada amb més de dos fills.

La dona casada amb un fill serà el perfil que escollirem per portar a terme l'estudi, mes endavant, a l'apartat de metodologia, explicarem els motius de l'elecció.

4.1.2. HORITZÓ TEMPORAL

El següent que hauré de determinar és l'horitzó temporal que tindrem en compte.

- Vida completa, d'ençà que comença a participar en les activitats domèstiques fins que ja no és capaç de realitzar-les.
- Al llarg de la seva vida laboral, que considera el valor econòmic acumulat a tota la vida laboral de la dona.
- Per etapes de vida, que podríem dividir en diferents etapes com l'inici de la seva carrera professional, el matrimoni, la maternitat i la jubilació.

La opció que utilitzarem serà la de la vida laboral d'una dona.

4.1.3. ANYS D'ESTUDI

Un cop escollit l'horitzó temporal s'hauran de decidir els anys d'estudi. Considerem dues opcions: de l'any 2022 fins enrere en el temps fins a complir l'horitzó temporal o agafar l'any actual al mig de l'horitzó temporal i fer una estimació per als anys següents.

4.1.4. ÀMBIT GEOGRÀFIC

El territori sobre el qual realitzarem l'estudi també és un punt clau: decidirem si utilitzem el territori espanyol o el català. Ambdós compten amb estudis previs i disposen de fonts oficials que ens ajudarien a fer el treball.

4.2. UNITAT D'ANÀLISI DE LA REPRESENTACIÓ EN EL PIB

Per mesurar l'impacte econòmic de les feines domèstiques de la llar en el PIB de la manera més precisa possible, hem seleccionat diversos grups de dones a determinar quin és el millor per realitzar l'anàlisi.

- Dones majors de 10 anys. Aquesta proposta l'utilitza l'INE en el seu estudi realitzat per Carlos Angulo i Sara Hernández l'any 2015 anomenat "Propuesta de cuenta de producción de los hogares en España en 2010. Estimación de la serie 2003-2010."
- Dones en edat laboral. Això proporcionaria una estimació més àmplia de la contribució de les dones a les activitats domèstiques independentment de la seva participació en el mercat laboral.
- Dones ocupades. Aquesta seria una bona opció si estiguéssim interessades en la remuneració per a les dones que tenen un treball remunerat. Això donaria una estimació més específica de la compensació que estan perdent a causa de les feines domèstiques.
- Dones dedicades a temps complet a les feines domèstiques. Dones que es dediquen exclusivament a les feines domèstiques i no tenen un treball remunerat. Això proporcionaria una estimació del valor econòmic del treball domèstic que realitzen.
- Nombre total de dones adultes a partir dels 18 anys de la població. Estaríem reflectint el valor econòmic de les activitats domèstiques realitzades per totes les dones, estiguin ocupades, desocupades o dedicades exclusivament a les feines domèstiques. Això proporcionaria una estimació més completa de l'impacte en el PIB.

Com defensarem mes endavant, analitzarem les dones en edat laboral.

4.3. TREBALL DOMÈSTIC NO REMUNERAT

El treball domèstic no remunerat són totes aquelles activitats imprescindibles i necessàries per al bon funcionament d'una llar que no es tenen en compte a la

comptabilitat nacional i no estan remunerades. Es refereix tant a activitats domèstiques com la neteja de la llar, cuinar, fer la bugada, compres i gestions, etc., i activitats de cura i educació dels nens i cura d'ancians, persones amb discapacitat o malaltes.

4.3.1. COMPTES SATÈL·LIT

Basant-nos en Carrasco i Serrano (2005), la comptabilitat satèl·lit de la producció domèstica “busca mesurar la importància dels treballs que queden fora de l'intercanvi monetari, com ara les tasques domèstiques, les voluntàries o les de cura de les persones dependents, és a dir, feines que incideixen directament en la nostra qualitat de vida i que majoritàriament són portades a terme per dones. Els resultats d'aquesta comptabilitat posarien de manifest la importància d'aquestes tasques en relació amb la riquesa que es genera en un territori, modificaria la percepció social de la seva importància i permetria assolir l'equitat en el seu repartiment”. Confeccionarem un compte satèl·lit dels treballs domèstics no remunerats de la llar per més endavant atribuir el salari corresponent.

Primer començarem explicant que és un compte satèl·lit. Segons el SEC 2010¹, “Els comptes satèl·lit són estats comptables separats dels comptes nacionals bàsics, però conceptualment coherents amb elles. L'objectiu principal dels comptes satèl·lit és donar una imatge integrada d'un camp determinat d'activitats econòmiques, ampliant de manera flexible la capacitat analítica de la comptabilitat nacional sense sobrecarregar ni pertorbar el sistema central”.

El SCN 2008^{2 3}, al capítol 29 “Cuentas satellite y otras extensiones”, distingeix dos tipus de comptes satèl·lit:

“Les primeres cobreixen comptes específics i vinculats amb camps determinats, com l'educació, el turisme i les despeses de protecció del medi ambient, i poden considerar-se com una extensió dels comptes d'un sector clau. Poden introduir diferències amb respecte del sistema central, però no modifiquen els conceptes originals del SCN.”

---

¹ SEC2010: Sistema Europeu de Comptes 2010.

² SCN 2008: Sistema de Cuentas Nacionales 2008.

³ El SEC coherent amb el SCN en quant a definicions, normes i classificacions. “Ambdós sistemes de comptes detallen e integren comptes macroeconòmics basats en conjunts de conceptes estadístics, definicions, classificacions i regles comptables acordades internacionalment que proporcionen un marc de recopilació i anàlisis de dades econòmiques per facilitar la presa de decisions i proporcionar orientació sobre política econòmica”. (EUROSTAT)

“El segon tipus de comptes satèl·lit sí que modifiquen els conceptes bàsics del sistema de comptes. Això implica una frontera de producció diferent i que té com a propòsit complementar el marc central del sistema de comptes.”

Reid (1934) va ser la primera en introduir el terme *compte satèl·lit de la producció domèstica*, al seu estudi buscava atorgar-li importància a l'economia domèstica dins del conjunt del sistema econòmic. Anys més tard comença a créixer l'interès en la producció domèstica i es comença a plantejar com es pot integrar el treball de la llar, activitats que cauen fora de les fronteres de la producció, a les estadístiques econòmiques.

Gràcies a aquesta necessitat d'incloure en els comptes econòmics el treball no remunerat de les activitats domèstiques i analitzar la seva contribució al benestar econòmic i social de les llars, l'EUROSTAT (2003) decideix desenvolupar un projecte per desenvolupar una metodologia d'elaboració dels comptes satèl·lit de la producció domèstica de les llars. El projecte es publica el 1999 i es titula “*Household Production and Consumption. Proposal for a Methodology of Household Satellite Accounts*”, posteriorment han fet mes edicions, nosaltres prendrem de referencia la de l'any 2003.

Segons Carrasco i Serrano (2005), “L'elaboració dels comptes satèl·lit ofereixen una imatge més completa de la realitat econòmica i reconeix i fa visible el treball domèstic que bàsicament realitzen les dones i permet ficar de manifest les diferències i desigualtats que tenen lloc entre dones i homes en la realització d'aquest treball.”

4.3.2. ENQUESTA D'ÚS DEL TEMPS

Un dels principals objectius d'aquest treball és la mesura de les activitats domèstiques no remunerades per a proporcionar una imatge més adequada del nivell de benestar i reconeixement a les tasques que es duen a terme a casa. L'Enquesta de l'Ús del Temps, d'ara endavant EUT, realitzada per l'IDESCAT (2011) ha sigut utilitzada a aquest treball tant com per remunerar les activitats domèstiques de la llar no remunerades com per a la seva valoració en termes del PIB. Aquesta enquesta recull informació del temps invertit en les activitats que es realitzen durant el transcurs del dia i el percentatge de persones que fan aquestes activitats.

A Catalunya s'han fet dues edicions de l'EUT, l'edició dels anys 2002 i 2003, duta a terme per l'INE en conveni amb l'IDESCAT, i l'edició de l'any 2010 i 2011, realitzada per l'IDESCAT. Nosaltres farem servir l'última edició, EUT2010-2011, harmonitzada a nivell

europèu, ja que, com indica l'IDESCAT, s'han seguit les directrius dels manuals publicats per l' EUROSTAT (2008). Aquest fet garanteix la comparabilitat de resultats en l'àmbit nacional i internacional.

Tota la metodologia de l'enquesta que expliquem a continuació està extreta de la pàgina web d'IDESCAT (2011):

L'enquesta recull la informació durant dotze mesos i es realitza a les llars privades que resideixen en habitatges familiars principals i al conjunt de persones que són membres, del territori català. El disseny mostrat té en compte factors com l'edat, el gènere, el nivell educatiu i la zona geogràfica dels individus.

En el cas de la segona edició, que és la que utilitzarem nosaltres, la recollida d'informació va del 15 de juny de 2010 fins al juny del 2011.

Hi ha dos tipus de qüestionaris, el de la llar i l'individual. En el qüestionari de la llar, que és el que ens interessa, les preguntes de voluntariat i d'ajuts a la llar, el període de referència són les quatre darreres setmanes. Es prendrà de referència un dia complet assignat aleatòriament per a cada llar, 24 hores incloses entre les 6:00 de la matinada del dia assignat fins a les 6:00 de la matinada de l'endemà, dividides en intervals de 10 minuts.

A l'enquesta es recullen dues activitats diàries, les principals i les secundàries:

- **Activitat principal:** Les activitats principals fan referència a aquelles que ocupen la major part del temps d'una persona en un dia determinat.
- **Activitat secundària:** Les activitats secundàries són aquelles que es fan de manera simultània o en períodes de temps més curts.

Totes dues són importants en una enquesta d'ús del temps, ja que proporcionen informació valuosa sobre com les persones organitzen el seu temps i realitzen múltiples activitats al mateix temps, però les activitats principals són les més transcendents en termes de temps i energia invertits per les persones.

Tal com es descriu a l'IDESCAT (2011), a l'enquesta trobem diferents indicadors de l'ús del temps obtinguts a partir de l'activitat principal:

Temps social o durada mitjana de les activitats en un dia mitjà de cada dia de l'any. Aquest indicador correspon a la mitjana del temps diari destinat a una determinada activitat de tota la població, incloent-hi les persones que no la duen a terme.

Participació i durada mitjana de les activitats diàries, aquest indicador recull la participació de la població en una determinada activitat i el temps destinat a aquesta activitat per part de les persones que la realitzen.

Horari d'activitats diàries, proporció de població que realitza la mateixa activitat a l'inici de cada hora de les 24 hores del dia, que també s'anomena ritmes d'activitat diària de la població.

Les **unitats de la durada mitjana** de les activitats diàries fetes per la població són les hores i els minuts. A les taules apareixen les hores i els minuts amb el format hh:mm. La durada mitjana de les activitats realitzades a les taules del capítol del temps social haurien de sumar 24 hores, però com que els segons s'han truncat hi pot haver petites diferències. En aquests casos s'ha optat per mantenir les diferències en lloc d'arrodonir les hores i els minuts i fer-los quadrar. D'altra banda, els subtotals que apareixen a les taules de les activitats detallades també pot ser que no sumin a causa del truncament dels segons.

Les EUT recullen informació sobre la participació i durada de les activitats diàries, com per exemple cures personals, que inclou activitats bàsiques com dormir o menjar i beure, estudis, llar i família, treballs voluntaris i reunions, vida social i diversió, esports, aficions, treball remunerat i treball no remunerat entre d'altres. Nosaltres utilitzarem les dades que ens proporcionen del treball no remunerat, que és el que inclou les activitats domèstiques que es realitzen a la llar i no estan remunerades.

Dins de les taules disponibles a l'IDESCAT de treball no remunerat, trobem la participació i durada mitjana de les activitats diàries detallades de diferents maneres.

- Per sexe, on es recullen les dades separades per homes i dones.
- Per dia de la setmana on es fa una divisió en dos de la setmana, es recullen les dades de dilluns a dijous i de divendres a diumenge. Les dades que trobem inclouen homes i dones, no fa separació per sexes.
- Per grups d'edat, de 10 a 24 anys, de 25 a 44 anys, de 45 a 64 anys i de 65 anys en endavant. Les dades que trobem inclouen homes i dones, no fa separació per sexes.
- Per grandària municipal, on trobem les dades per a menys de 20.000 habitants, de 20.000 a 100.000 habitants i més de 100.000 habitants.
- Per nacionalitat, espanyola o estrangera.

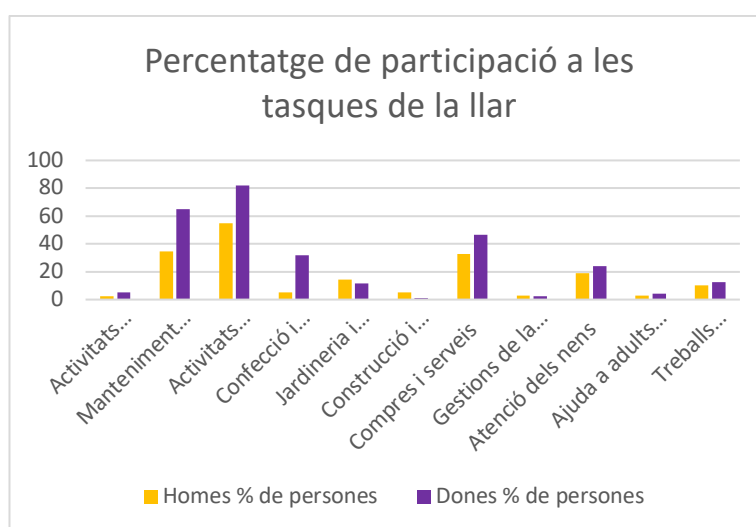
Totes les taules proporcionen el percentatge de persones que participen en cada activitat i el temps en hores:minuts.

Taula 1 – Participació i durada mitjana de les activitats detallades de treball no remunerat per sexe.

	Homes		Dones	
	% de persones	hh:mm	% de persones	hh:mm
Activitats relacionades amb la llar i la família no especificades	2,32	0:56	4,98	1:34
Manteniment de la llar	34,62	0:55	65,14	1:18
Activitats culinàries	54,99	0:58	81,80	1:33
Confecció i preparació de la roba	5,04	0:44	31,94	1:07
Jardineria i atenció d'animals	14,40	1:52	11,69	1:08
Construcció i reparacions	5,36	1:39	1,10	1:16
Compres i serveis	32,70	1:07	46,51	1:10
Gestions de la llar	2,81	0:47	2,46	0:45
Atenció dels nens	18,78	1:46	23,82	2:17
Ajuda a adults membres de la llar	2,77	1:38	4,17	1:36
Treballs voluntaris i reunions	10,35	1:55	12,62	1:54

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Gràfic 1 - Percentatge de participació a les tasques de la llar.

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT

Segons mostra la Taula 1, excepte a “Jardineria i atenció d’animals”, “Construccions i reparacions” i “Gestions de la llar”, el percentatge de participació de les dones és bastant superior al dels homes, així com el temps dedicat a cada tasca. La major diferència l’observem a les activitats culinàries, que consisteix en la preparació d’àpats i rentar els plats, i al manteniment de la llar, que és bàsicament la neteja de l’habitatge i parts exteriors.

Resumidament, com podem comprovar, les dones dediquen més temps a les activitats de treball no remunerat que els homes.

4.4. VALORACIÓ SALARIAL

En aquest apartat valorarem les diferents possibilitats de mesura de les activitats domèstiques no remunerades que es porten a terme fora de la frontera de producció del mercat.

Davant la problemàtica de retribuir una activitat que queda fora del mercat, l’EUROSTAT utilitza diversos tipus de valoració del treball domèstic no remunerat en els seus estudis i estadístiques.

4.4.1. CRITERI DE LA TERCERA PERSONA

Aquest mètode consisteix a estimar el valor econòmic del temps que es dedica a les tasques domèstiques no remunerades, utilitzant com a referència el cost de contractar un treballador per fer aquestes mateixes tasques, i està basat en la definició de Reid (1934), “les activitats no remunerades exercides pels i per als membres de la família, activitats que poden ser reemplaçades per productes mercantils o serveis remunerats quan circumstàncies com els ingressos, la situació del mercat i les preferències permeten delegar serveis en una persona aliena a la família”. Per tant, qualsevol activitat ha de ser considerada estrictament productiva si el producte resultant pot ser generat per una tercera persona.

4.4.2. COST D’OPORTUNITAT

El mètode cost d’oportunitat es basa en la idea que el treball domèstic no remunerat té un cost d’oportunitat, és a dir, el salari que es deixa de percebre si en comptes de dedicar el temps a la producció domèstica es dedica a la producció de mercat. Per exemple, si una persona dedica dues hores al dia a la neteja de la llar, el cost d’oportunitat seria el valor del treball al mercat laboral que aquesta persona podria haver fet en aquestes dues hores si no hagués estat fent tasques domèstiques. El problema d’aquest mètode és que no té en compte les diferències del valor de les activitats del mercat laboral, no

tenen el mateix valor dues hores d'un director financer d'una empresa que dues hores d'un auxiliar administratiu, els salaris de cadascun que ens serviren per calcular el salari de les mateixes activitats no remunerades de la llar mitjançant el cost d'oportunitat seria molt diferent per un i per l'altre, per tant, no es considera un mètode satisfactori per valorar el treball no remunerat a la llar.

4.4.3. REEMPLAÇAMENT O SUBSTITUCIÓ

Es basa en el supòsit que el treball domèstic no remunerat pot ser substituït per treball remunerat al mercat laboral. Per tant, aquest mètode estima el valor econòmic del treball domèstic no remunerat com el cost de contractar algú per realitzar aquestes mateixes tasques al mercat laboral. A l'estudi d'Angulo i Hernández (2015), ens explica que dins d'aquest mètode podríem separar dos tipus de salaris que podríem utilitzar per valorar les activitats no remunerades de la llar; el salari d'una persona que es dedica als serveis domèstics, o salaris especialistes equivalents a les activitats dutes a terme a la llar, com per exemple cuiners, infermers, jardiniers, etc.

- Les **persones dedicades als serveis domèstics** generalment no realitzen totes les activitats de la llar, poden estar qualificades o no, i són contractades o, per ajudar a la neteja, i/o a la cura de nens o ancians, però no s'encarreguen de les activitats relacionades amb les gestions, per exemple.
- Dins dels **salaris especialistes** trobem dos tipus de salaris, salaris d'especialistes que treballen a la llar i salaris d'especialistes del mercat, per exemple, un cuiner pot treballar cuinant a un restaurant o a una casa.
  - **Salaris d'especialistes que treballen a la llar.** Es valora el treball no remunerat de la llar en funció del salari d'especialistes en activitats de la llar que són contractats per proporcionar els serveis de jardineria, o neteja de vidres, o professors particulars, etc. Com a avantatges trobem que les condicions que tenen son molt similars a les del treball domèstic, només poden realitzar la feina per a la qual han sigut contractats, el problema d'aquests tipus de treballadors és que és molt difícil obtenir la informació necessària de les remuneracions d'aquests especialistes que treballen a la llar.
  - **Salaris d'especialistes del mercat.** Així, a la tasca de "Preparació dels àpats" se li assignaria el salari d'un cuiner d'un restaurant, al de cura dels nens, el d'una empleada de guarderia, a la neteja i planxat de la roba el de l'empleat d'una tintoreria. La problemàtica és que trobem diferències quant a

les condicions de treball, el volum de producció, temps d'execució, les eines que s'utilitzen per a la realització de l'activitat, diferències en la qualificació o en el rang de responsabilitat i antiguitat.

4.4.4. SALARI BRUT O NET

El salari brut és el salari total abans de deduccions i impostos. A l'utilitzar aquest salari estem considerant el valor econòmic de les feines domèstiques en termes d'ingressos totals que una dona podria haver guanyat si hagués treballat de manera remunerada. És un enfocament que ens serviria per comparar el salari obtingut amb els del mercat laboral.

El salari net és el que queda després de deduir impostos, cotitzacions socials o retencions. Aquest salari reflecteix l'impacte financer real en l'economia personal.

4.4.5. CLASSIFICACIÓ NACIONAL D'OCUPACIÓ

La Classificació Nacional d'Ocupació, CNO, segons l'INE (1994a) i (2010b) s'enquadra dins del marc conceptual de la CIUO-88⁴. Els criteris de classificació utilitzats són el tipus de treball realitzat i la qualificació. L'objectiu d'aquesta classificació és garantir el tractament uniforme de les dades estadístiques sobre ocupacions en l'àmbit nacional i la seva comparabilitat internacional i comunitària.

4.4.6. ENQUESTES QUADRIENNALS D'ESTRUCTURA SALARIAL

Les Enquestes Quadriennals Estructura Salarial, d'ara endavant EQES, són estudis estadístics de l'INE (2018c), que es realitzen anualment o cada quatre anys, tenen com a objectiu recopilar informació sobre els salaris que perceben els treballadors al territori espanyol i les seves característiques laborals. La metodologia que utilitzen és exhaustiva i detallada, a continuació farem un resum.

Es té en compte el salari brut anual, que es desglossa en diferents conceptes: salari base abans d'haver practicat les deduccions de les aportacions a la Seguretat Social per compte del treballador i les retencions a compte de l'Impost sobre la Renda de Persones Físiques, complements salarials, les pagues extraordinàries i incentius.

---

⁴ "Classificació Internacional Uniforme d'Ocupacions, és una eina per a organitzar les ocupacions d'una sèrie de grups definits clarament en funció de les tasques que comporta cada ocupació." Organització Internacional del Treball.

També es tenen en compte baixes per malaltia o laborals, pauses dins de les jornades laborals o absències. No es tenen en compte endarreriments corresponents a anys anteriors ni percepcions no salarials com dietes, indemnitzacions o despeses per viatges. L'operació estadística es realitza des de 1995 al marc de la UE, amb criteris comuns de metodologia i continguts per així poder comparar resultats entre els estats membres.

Entre les característiques laborals que es recopilen a les EQES trobem diferències per tipus de contracte, jornada laboral, antiguitat del lloc de treball, categoria professional o sexes, aquesta última diferència és la que utilitzarem al nostre treball.

Les hores que es tenen en compte són les corresponents a la jornada laboral normal més les hores extraordinàries menys les hores no treballades per diverses causes, i s'utilitza el Codi Nacional d'Ocupació vigent a cada període pertinent.

La informació que conté l'enquesta s'obté de l'explotació de fitxers de la Seguretat Social i de l'Agència Tributària, juntament amb la utilització d'un qüestionari específic.

Totes aquestes dades que es recopilen es fan servir per calcular diferents indicadors, com la mitjana salarial, analitzar distribució de salaris per trams o l'esclatxa salarial entre homes i dones.

La primera enquesta es va realitzar el 1995, la següent es va realitzar al 2002 i a partir d'aquest any es van realitzar cada quatre anys. L'última enquesta es va realitzar l'any 2018.

4.5. REPRESENTACIÓ EN EL PIB

Els diversos estudis que trobem sobre la representació en el PIB dels treballs domèstics no remunerats:

- Fundación "La Caixa", realitzat per Domínguez Folgueras, Marta, al 2019: *"¿Cuánto vale el Trabajo doméstico en España?"*.
- Institut Nacional d'Estadística, realitzat per Angulo Carlos i Hernández, Sara, al 2010: *"Propuesta de cuenta de producción de los hogares en España en 2010. Estimación de la serie 2003-2010"*,
- Institut Basc d'Estadística, EUSTAT, al 2018: *"Cuenta Satélite del Trabajo Doméstico"*.

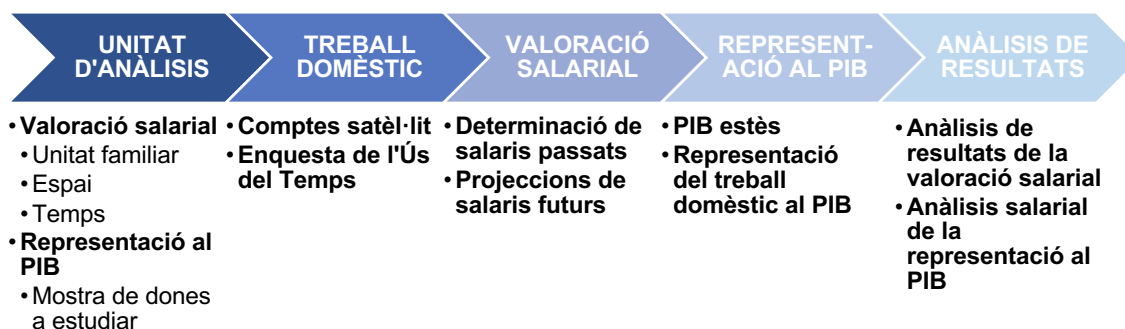
- Oficina Nacional d'Estadística del Regne Unit, al 2018: "*Household satellite account, UK: 2015 and 2016*".
- Oficina d'Estadística de Finlàndia, al 2006: "*Household Production and Consumption in Finland 2001*".
- Institut d'Estadística de França, al 2013: "*Households Satellite Account for France in 2010 – Methodological issues on the assessment of domestic production*".

Tots utilitzen la mateixa metodologia per calcular la valoració salarial del treball domèstic no remunerat i representar la seva contribució en el PIB.

5. METODOLOGIA

El següent esquema resumeix el procés que hem desenvolupat en el present TFG per a determinar el valor de la feina domèstica no remunerada i la seva representació en el PIB.

Gràfic 2. Esquema del procés desenvolupat per a determinar el valor de la feina domèstica no remunerada.

5.1. UNITAT D'ANÀLISI DE LA VALORACIÓ SALARIAL

Realitzarem l'estudi a l'àmbit geogràfic de Catalunya. Hem pres aquesta decisió perquè disposem de fonts oficials com l'IDESCAT, que compten amb tota la informació necessària per a fer aquest treball, a part de disposar de l'estudi de Carrasco i Serrano (2005) que ens servirà com a base. Catalunya també ens permetrà fer comparatives amb altres comunitats autònomes d'Espanya, amb Espanya i/o amb altres països de la Unió Europea.

Segons l'IDESCAT (2014) a la seva enquesta demogràfica de llars, famílies i matrimonis, des de l'any 1981, el tipus de llar més comú a Catalunya és el d'un nucli d'una parella amb fills, per altra banda, la tendència de fecunditat al territori és d'1,24 fills per dona a 1990, variant els decimals fins a 1,21 fills per dona l'any 2021, havent superat només un any els 1,5 fills per dona, dades extretes de l'IDESCAT (2022b) a la seva enquesta demogràfica de naixements i defuncions.

Així doncs, hem escollit un nucli familiar format per un matrimoni amb un fill.

A l'últim informe publicat per l'EUROSTAT (2022) sobre les estadístiques de la duració de la vida laboral, la mitja d'anys de vida laboral és de 33,7 anys per les dones, nosaltres

hem optat per agafar un horitzó temporal de 39 anys, perquè, per portar a terme el càlcul de la remuneració farem servir les Enquestes de l'Ús del Temps publicades per l'IDESCAT, on es diferencien diverses franges d'edat, dels 10 als 24, dels 25 als 44, dels 45 als 64 i més de 65, i hem considerat que el que més s'apropa a la realitat laboral són les franges dels 25 als 44 i dels 45 als 64, el que fa un horitzó temporal de 39 anys. Com ja hem comentat, les primeres dades de les EQES que registra l'INE daten a 1995, any on començarà la vida laboral del model de dona del nostre estudi. De 1995 a 2021 disposarem de les dades necessàries ja existents per trobar una remuneració, i per trobar les dades de 2022 a 2034, quan acaba la vida laboral de la nostra dona als 64 anys, farem una aproximació lineal.

En resum, el nostre model de dona conviurà a un nucli familiar compost per un matrimoni i un fill, al territori català i començarà la seva vida laboral als 25 anys a l'any 1995 i l'acabarà a l'any 2023 a l'edat de 64 anys.

5.2. UNITAT D'ANÀLISI DE LA REPRESENTACIÓ DEL PIB

L'elecció d'aquesta decisió podria ser qüestionada, ja que l'estudi anteriorment comentat d'Angulo i Hernández (2015), utilitza com a mostra les dones major de 10 anys, inclou les dones joves a l'anàlisi proporcionaria una visió més completa de la càrrega de treball no remunerat, però com estem bastant el nostre estudi en l'impacte del treball domèstic no remunerat de les dones en l'economia, hem decidit prendre com a mostra totes les dones actives laboralment. Considerem que aquesta elecció proporcionaria una perspectiva més precisa sobre la relació entre els treballs domèstics no remunerats realitzats per les dones si els consideréssim part del mercat laboral. En centrar-nos en la població activa femenina, incloem aquelles dones que tenen una major probabilitat de contribuir directament en el PIB a través de treballs remunerats fora de la llar. Això ens permetrà analitzar com els treballs domèstics no remunerats poden influèixer en la participació econòmica de les dones en edat de treballar.

No considerem tant significatiu el temps de dedicació a aquestes tasques del grup de població entre els 10 i els 16 anys; a més, evitem incloure activitats domèstiques realitzades per les dones més joves que, generalment, no estan relacionades amb el PIB.

Farem els càlculs de la representació de les activitats de la llar en el PIB per a tots els anys des de 2002 fins a 2021, ambdós inclosos, ja que són els anys en què l'IDESCAT (2022c), als seus indicadors anuals sobre demografia sobre població ocupada, disposa de les dades del nombre de dones que hi ha actives a Catalunya anualment.

5.3. TREBALL DOMÈSTIC

5.3.1. COMPTES SATÈL·LIT

Per a la confecció del compte satèl·lit de la producció domèstica tant per a la valoració salarial com la representació en el PIB, hem d'identificar els treballs que es realitzen a la llar i que no són remunerats, com netejar, cuinar, rentar, cuidar dels nens, etc., per això ens basem en el compte satèl·lit proposat Carrasco i Serrano (2005) i hem confeccionat el següent compte satèl·lit per a la realització del nostre treball:

1. Manteniment de la llar
  - 1.1. Neteja de l'habitatge
  - 1.2. Neteja del pati i d'altres parts exteriors de l'habitatge
  - 1.3. Tasques diverses d'organització (i gestió)
  - 1.4. Altres tipus de manteniment de la llar, especificats o no

2. Activitats culinàries
  - 2.1. Preparació d'àpats, rebosteria i conservació d'aliments
  - 2.2. Rentar plats

3. Confecció i preparació de roba
  - 3.1. Bugada
  - 3.2. Planxats
  - 3.3. Confecció de roba
  - 3.4. Altres activitats de confecció i preparació de roba, especificades o no

4. Jardineria i atenció d'animals
  - 4.1. Jardineria
  - 4.2. Atenció d'animals domèstics
  - 4.3. Atenció de mascotes
  - 4.4. Passejar el gos

5. Compres i serveis
  - 5.1. Compres
  - 5.2. Serveis comercials i administratius
  - 5.3. Serveis personals

6. Gestions de la llar
  - 6.1. Gestions de la llar

7. Atenció als nens
  - 7.1. Cures personals i vigilància de nens
  - 7.2. Ensenyar als nens
  - 7.3. Jugar, llegir i parlar amb els nens
  - 7.4. Acompanyar els nens

7.5. Altres tipus d'atenció als nens, especificades o no

8. Ajuda a adults membres de la llar

- 8.1. Cures personals a adults membres de la llar, malalts o dependents
- 8.2. Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents
- 8.3. Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents

No utilitzarem els diversos treballs voluntaris, reunions o ajudes informals a altres llars, igual que fan Carrasco i Serrano (2005), ja que no és l'objecte del treball.

La principal diferència que trobem amb la proposta del compte satèl·lit de Carrasco i Serrano (2005) és que no hem afegit "Construcció i reparacions" a causa de la falta de dades a l'EUT corresponent al temps de dedicació de la dona.

Tampoc hem afegit la funció de transport, perquè tot i que la considerem important, no hi ha les dades a les EUT de l'IDESCAT.

Un cop creat el compte satèl·lit de la producció domèstica no remunerada, corroborarem que es necessiten dos tipus de dades per poder atribuir un salari a aquestes tasques; el temps de dedicació extret de les EUT i els salaris que atribuirem a cada activitat.

5.3.2. ENQUESTA DE L'ÚS DEL TEMPS

Per a la valoració salarial utilitzarem les taules de participació i durada mitjana per:

- Sexe
- Grups d'edat
- Dies de la setmana

Per a la representació en el PIB de les activitats domèstiques no remunerades utilitzarem únicament la taula de participació i durada mitjana per sexes.

Per a la valoració salarial, com que les taules de grups d'edat i dies de la setmana no estan separades per sexes, sinó que és una mitja entre homes i dones, com ja hem comentat anteriorment, hem agafat com a base la taula que es diferencia per sexes, que conté els temps següents.

Taula 2 – Participació i durada mitjana de les activitats de treball no remunerat realitzat per les dones escollides al compte satèl·lit. Taula base del nostre estudi.

	Tasca	Hores: minuts
1	Manteniment de la llar	1:18
1.1	Neteja de l'habitatge	1:13
1.2	Neteja del pati i d'altres parts exteriors de l'habitatge	0:43
1.3	Tasques diverses d'organització	0:32
1.4	Altres tipus de manteniment de la llar, especificats o no	1:00
2	Activitats culinàries	1:33
2.1	Preparació d'àpats, rebosteria i conservació d'aliments	1:13
2.2	Rentar plats	0:39
3	Confecció i preparació de roba	1:07
3.1	Bugada	0:37
3.2	Planxada	0:55
3.3	Confecció de roba	1:31
3.4	Altres activitats de confecció i preparació de roba, especificades o no	0:44
4	Jardineria i atenció d'animals	1:08
4.1	Jardineria	1:07
4.2	Atenció d'animals domèstics	0:47
4.3	Atenció de mascotes	0:35
4.4	Passejar el gos	1:07
5	Compres i serveis	1:10
5.1	Compres	1:02
5.2	Serveis comercials i administratius	0:38
5.3	Serveis personals	1:24
6	Gestions de la llar	
6.1	Gestions de la llar	
7	Atenció als nens	2:17
7.1	Cures personals i vigilància de nens	1:38
7.2	Ensenyar als nens	0:56
7.3	Jugar, llegir i parlar amb els nens	1:08
7.4	Acompanyar els nens	0:50
7.5	Altres tipus d'atenció als nens, especificades o no	0:41
8	Ajuda a adults membres de la llar	1:36
8.1	Cures personals a adults membres de la llar, malalts o dependents	1:47
8.2	Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents	1:45
8.3	Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents	0:58

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Podem observar que la suma de les subtasques no coincideix amb el temps de cada tasca, això és degut a les activitats principals i secundàries que hem comentat anteriorment, cada subtasca té el seu temps de participació, per l'IDESCAT, al considerar que hi pot haver dues subtasques que es realitzen a la vegada, tenint en compte que una es realitza com l'activitat principal i l'altra la secundària, per exemple, una persona pot estar cuinant a la vegada que va netejant els estris que utilitza, el que dificulta l'assignació precisa del temps, perquè totes dues activitats comporten un temps, però una s'està realitzant dins del temps de l'altra. El que fa l'IDESCAT és agrupar aquests temps, que són els que trobem en les tasques principals.

La taula que ens mostra la mitja de temps entre homes i dones per grups d'edat es divideix en quatre grups d'edat:

- De 10 a 24 anys
- De 25 a 44 anys
- De 45 a 64 anys
- De 65 en endavant

Utilitzarem les dades de les taules dels grups d'edat de 25 a 44 anys i de 45 a 64 anys que són l'horitzó temporal de l'estudi del nostre model de dona.

Com que el nostre objectiu és crear una taula en base a les 3 taules de l'EUT, per sexe, grups d'edat i dies de la setmana, les hem de "fusionar" per obtenir-la.

Per a la representació en el PIB només utilitzarem la taula de participació i durada mitjana per sexes. Calculem la representació de la feina domèstica no remunerada en uns anys determinats. Com volem calcular anys en particular per totes les dones dels 18 als 65 anys que realitzen tasques domèstiques no remunerades en aquell període, agafem la taula de l'EUT de l'IDESCAT on hi ha el temps de dedicació a cada tasca per sexes, que és la mitja d'hores que totes les dones en aquell moment dediquen a les activitats domèstiques, no fa falta fer distinció entre franges d'edat o dies de la setmana perquè la taula que agafem ja inclou totes les dones. Agafarem llavors el temps de la taula base de l'estudi (Taula 2).

5.4. VALORACIÓ SALARIAL

5.4.1. MÈTODE ESCOLLIT

Tots els mètodes mencionats al marc teòric són útils per comprendre el valor econòmic i l'impacte del treball domèstic no remunerat a l'economia i a la vida de les persones,

però tenint en compte les crítiques plantejades, hem considerat que el salari que utilitzarem tant per la valoració econòmica com per la representació en el PIB de les activitats domèstiques és el de les persones que desenvolupen activitats equivalents al mercat laboral, ja que considerem que dins dels inconvenients que plantegen tots els mètodes, i encara que la recerca haurà de ser més exhaustiva, ja que s'han d'examinar salaris per a cada tasca, i hi haurà activitats que no tindran un clar substitut al mercat, és el més adequat, sobretot perquè la producció domèstica sigui avaluada amb el mateix procediment que la producció de mercat i així poder-la integrar al sistema de comptes nacionals mitjançant el compte satèl·lit de treball no remunerat. Això ens proporcionarà una imatge completa de la producció domèstica tant dins com fora del marc de la frontera de producció de l'SCN.

A l'hora de calcular el salari, valorarem el salari brut abans de deduccions i impostos perquè:

- Considerem el salari brut més precís, reflexa millor el valor del total del treball i ens permet fer una comparació més directa amb els salaris del mercat laboral remunerat.
- A les Enquestes Quadriennals d'Estructura Salarial que veurem més endavant, el salari que recullen és brut anual, inclou percepcions que rep un treballador en un any, com el salari base, complements salarials, pagues extraordinàries, etc.
- A la comptabilitat nacional es valora la producció incloent-hi deduccions i impostos.
- El salari net pot ser més variable depenent de les deduccions fiscals i de seguretat social i no proporcionaria una comparació directa amb els salaris del mercat laboral.

Els salaris que nosaltres calcularem seran segons el temps realment treballat que ens donen les EUT, multiplicat pel preu de mercat equivalent a cada activitat de la llar, ja que compleix amb l'objectiu plantejat de trobar una remuneració el més realista possible.

5.4.2. DETERMINACIÓ DELS SALARIS PASSATS

Per a la valoració de les activitats segons el mètode de reemplaçament, ens hem basat també en l'article de Carrasco i Serrano (2005) on utilitzen la Classificació Nacional d'Ocupacions, per donar-li un codi corresponent a les activitats de mercat a cada tasca de les feines domèstiques de la llar.

Hem extret els codis de cada activitat dels llistats que proporciona l'INE⁵.

---

⁵ En no comptar amb la informació de 4 dígits dels codis d'algunes de les tasques, hem utilitzat els salaris mitjans de les categories 50, 51, 91 i 94 en el cas del CNO94 i 51, 58, 92 i 95 en el cas del CNO11.

Utilitzarem el CNO94, i el CNO11⁶. De l'any 1995 a l'any 2010 utilitzarem el codi CNO94 i de l'any 2011 en endavant utilitzarem el codi CNO11.

Taula 3 - Codis del CNO94 que utilitzarem al compte satèl·lit.

CNO94	Descripció
50	Treballadors dels serveis de restauració
51	Treballadors dels serveis personals
91	Empleats domèstics i altre personal de neteja d'interior d'edificis
94	Peons agropecuaris i de la pesca

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula 4 - Codis del CNO11 que utilitzarem al compte satèl·lit.

CNO11	Descripció
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració
58	Treballadors dels serveis personals
92	Altres personal de neteja
95	Peons agraris, forestals i de la pesca

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

També utilitzarem el codi 60 del CNO94 "Treballadors qualificats en activitats agrícoles", en substitució del codi 94 per als anys del 2006 al 2009, ja que en l'enquesta d'estructura salarial d'aquest període que veurem més endavant, no es van obtenir dades del codi 95 i en el seu defecte hem utilitzat el codi que més s'assembla.

Resultat de cada tasca amb el seu codi corresponent:

Taula 5 - Relació de cada tasca amb el seu codi CNO 94 i CNO11.

	Tasques	CNO 94	CNO11
1	Manteniment de la llar		
1.1	Neteja de l'habitatge	91	92
1.2	Neteja del pati i d'altres parts exteriors de l'habitatge	91	92
1.3	Tasques diverses d'organització	51	58

⁶ El CNO11 és la versió actualitzada, la principal diferència és que el CNO11 incorpora noves ocupacions i elimina algunes que ja no s'utilitzaven, reflexa millor la realitat laboral actual i és més compatible amb els sistemes de classificació utilitzat per altres països, ja que es basa en la Classificació Internacional Uniforme d'Ocupacions de l'Organització Internacional del Treball.

1.4	Altres tipus de manteniment de la llar, especificats o no	51	58
2	Activitats culinàries		
2.1	Preparació d'àpats, rebosteria i conservació d'aliments	50	51
2.2	Rentar plats	91	92
3	Confecció i preparació de roba		
3.1	Bugada	91	92
3.2	Planxada	91	92
3.3	Confecció de roba	91	92
3.4	Altres activitats de confecció i preparació de roba, especificades o no	91	92
4	Jardineria i atenció d'animals		
4.1	Jardineria	94 / 60	95
4.2	Atenció d'animals domèstics	94 / 60	95
4.3	Atenció de mascotes	94 / 60	95
4.4	Passejar el gos	94 / 60	95
5	Compres i serveis		
5.1	Compres	51	58
5.2	Serveis comercials i administratius	51	58
5.3	Gestions de la llar	51	58
6	Atenció als nens		
6.1	Cures personals i vigilància de nens	51	58
6.2	Ensenyar als nens	51	58
6.3	Jugar, llegir i parlar amb els nens	51	58
6.4	Acompanyar els nens	51	58
6.5	Altres tipus d'atenció als nens, especificades o no	51	58
7	Ajuda a adults membres de la llar		
7.1	Cures personals a adults membres de la llar, malalts o dependents	51	58
7.2	Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents	51	58
7.3	Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents	51	58

Elaboració pròpia.

D'altra banda, per poder atribuir un salari a cada codi CNO, utilitzarem la informació de les EQES que s'han realitzat cada quatre anys des del 1995 al 2018 per poder atribuir un salari més realista.

Troblem doncs la informació de les enquestes quadriennals dels anys 1995, 2002, 2006, 2010, 2014 i 2018.

Taula 6 - Salaris corresponents als codis del CNO94 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 1995.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 1995			
CNO94		Salari anual (milers de pessetes)	Euros (milers d'euros)
50	Treballadors dels serveis de restauració	1.320,50	7.936,37 €
51	Treballadors dels serveis personals	1.879,20	11.294,22 €
91	Empleats domèstics i altre personal de neteja d'interior d'edificis.	1.191,90	7.163,46 €
94	Peons agropecuaris i de la pesca	1.195,61	7.185,75 €

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula 7 - Salaris corresponents als codis del CNO94 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2002.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2002		
CNO94		Salari anual (milers d'euros)
50	Treballadors dels serveis de restauració	10.736,14 €
51	Treballadors dels serveis personals	12.651,24 €
91	Empleats domèstics i altre personal de neteja d'interior d'edificis.	8.245,25 €
94	Peons agropecuaris i de la pesca	9.343,45 €

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula 8 - Salaris corresponents als codis del CNO94 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2006.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2006		
CNO94		Salari anual (milers d'euros)
50	Treballadors dels serveis de restauració	11.807,66 €
51	Treballadors dels serveis personals	12.330,14 €
91	Empleats domèstics i altre personal de neteja d'interior d'edificis.	9.970,68 €
60	Treballadors qualificats en activitats agrícoles	11.301,22 €

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

A l'enquesta de 2006 les dades para el subgrup 94, tant en dones com en homes, no es faciliten en ser un nombre d'observacions inferior a 100. Per això, en el seu defecte, utilitzem el subgrup 60.

Taula 9 - Salaris corresponents als codis del CNO11 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2010.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2010		
CNO11		Salari anual (milers d'euros)
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració	12.514,18 €
58	Treballadors dels serveis personals	14.119,97 €
92	Altre personal de neteja	12.144,19 €
95	Peons agraris, forestals i de la pesca	13.048,20 €

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

A l'enquesta de 2010 el subgrup 95 no recull dades de les dones per ser una mostra inferior a 100, però sí que trobem el salari dels homes. Si comparem els salaris del grup 9, podem trobar, fent càlculs⁷, que les dones han cobrat de mitja un 23% menys que els homes, així que agafem aquesta estimació per calcular el salari de les dones del subgrup 95.

⁷ Hem calculat per a cada codi del CNO11 de l'EQES del 2010 quin percentatge ha cobrat menys la dona respecte als salaris dels homes, i després hem calculat la mitja de tots els percentatges. El resultat obtingut ha sigut que de mitja, la dona ha cobrat un 23% menys de salari que l'home.

Si el salari mitjà anual del subgrup 94 dels homes és de 16.049,29 €, estimem que el de les dones és un 23% menys, obtenim el salari estimat de 13.048,20 € anuals de les dones.

Taula 10 - Salaris corresponents als codis del CNO11 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2014.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2014		
CNO11		Salari anual (milers d'euros)
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració	12.514,18 €
58	Treballadors dels serveis personals	13.617,77 €
92	Altres personal de neteja	10.377,03 €
P	Peons de l'agricultura, pesca, construcció, indústries manufactureres i transports.	13.050,89€

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Taula 11 - Salaris corresponents als codis del CNO11 de l'Enquesta d'Estructura Salarial de 2018.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2018		
CNO11		Salari anual (milers d'euros)
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració	12.640,06 €
58	Treballadors dels serveis personals	14.448,72 €
92	Altres personal de neteja	11.283,11 €
P	Peons de l'agricultura, pesca, construcció, indústries manufactureres i transports.	15.349,84 €

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Un cop assignat un codi CNO a cada activitat de la llar i un salari a cada CNO, el que farem és dividir el salari de cada codi entre les hores mitjanes laborals de cada any des de 1995 fins al 2021.

A la base de dades de l'OECD.Stat (2023), que proporciona estadístiques comparades amb altres països de l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic,

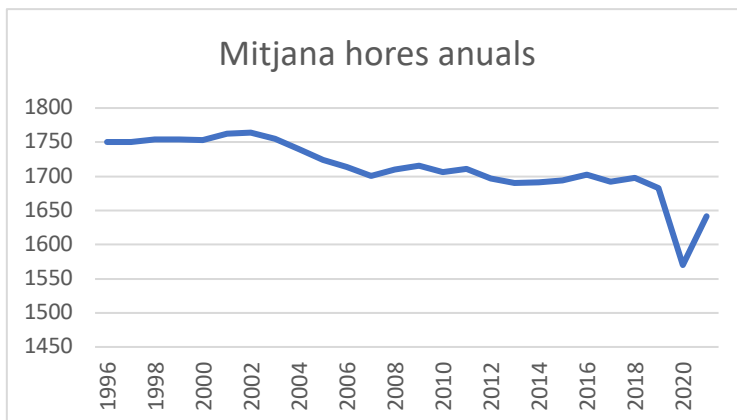
trobem la mitjana d'hores anuals efectivament treballades per treballador des de l'any 1995 fins al 2021. "El concepte utilitzat és el nombre total d'hores treballades a l'any dividit pel nombre mitjà de persones ocupades. Les dades estan destinades a comparacions de tendències a llarg termini."

Així doncs, si estem calculant, per exemple, els salaris per a l'any 2012, utilitzarem els salaris de l'EQES de l'any 2010 i els dividirem entre el nombre d'hores mitjanes de l'any 2012, i obtindrem el salari/hora que podrem multiplicar pel temps de participació en cada tasca i obtenir la remuneració corresponent.

5.4.3. PROJECCIONS DE SALARIS FUTURS

En el Gràfic 3 a continuació, realitzat amb les dades extretes de l'OCDE.Start, mostra una reducció de les hores anuals a mesura que han passat els anys, amb algunes fluctuacions pel camí, com per exemple la situació de COVID-19 que trobem l'any 2020, que va provocar, degut a la pandèmia i a la situació de confinament que van paraitzar moltes activitats econòmiques, una caiguda en la mitja d'hores d'aquell any.

Gràfic 3 – Mitjana d'hores anuals laborals.

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OCDE.Start

Segons l'Informe de Perspectives Socials i de Treball al Món de l'OIT(2021) s'espera que la reducció de les hores de treball a Espanya continuï degut a l'adopció de polítiques laborals que promoguin el millor equilibri entre la vida laboral i personal, així com la digitalització i automatització del treball. Per tant, es podria esperar que el nombre d'hores treballades en Espanya encara disminueixi més en els pròxims anys.

Per això, segons les prediccions basades en les tendències actuals i en els pronòstics d'organismes internacionals experts, ens atrevim a fer una estimació de les hores de treball des de l'any 2022 fins al 2034, que és quan finalitza el nostre estudi. Realitzarem

l'estimació basant-nos en la reducció d'hores progressiva que hi ha hagut en els primers anys del nostre estudi (1995-2021) utilitzant un gràfic de regressió lineal, que ens donarà una estimació d'hores mitjanes de treball dels anys 2022 fins al 2034.

Per altra banda, podem observar també la progressió salarial que hi ha hagut durant els anys, comprovem que en cada EQES que s'ha realitzat el salari de cada codi CNO ha anat augmentant. Podem suposar que els salaris continuaran augmentant i podrem comprovar aquesta progressió en les futures EQES que es duguin a terme. Estimarem aquesta pujada de salari de cada codi CNO11 en les EQES futures dels anys 2022, 2026, 2030 i 2034. A partir d'un gràfic de regressió lineal per a cada codi d'ocupació

És important a tenir en compte que hi ha factors externs que poden influir en la relació entre les variables que el model de regressió no té en compte i que poden afectar a la precisió de les prediccions, múltiples factors podrien afectar-hi, com per exemple la situació econòmica, els canvis en les polítiques laborals, en les cultures empresarials, etc.

5.5. REPRESENTACIÓ EN EL PIB

La metodologia que utilitzarem per a valorar el treball domèstic no remunerat en termes monetaris de cada any per després poder calcular la representació en el PIB és la que utilitzen als estudis esmenats en el marc teòric: Domínguez (2019), Angulo i Hernández (2010) i EUSTAT (2018).

Aquesta metodologia es basa en aplicar un salari mitjà per hora de totes les tasques realitzades a les llars per poder calcular la valoració econòmica de les activitats domèstiques. Aquesta metodologia pressuposa que el treball domèstic no remunerat té un valor equivalent al salari mitjà pagat als treballadors remunerats que realitzen tasques similars al mercat, igual metodologia que utilitzem per calcular la valoració salarial a Catalunya.

Calcularem el salari mitjà a partir de les EQES i de les hores mitjanes de treball de cada any, així no només podrem comparar la representació en el PIB que obtindrem enfront de la calculada pels altres organismes, sinó que també podrem comparar el salari mitjà per hora obtingut. A partir d'aquest salari/hora mitjà calcularem el valor de les feines domèstiques no remunerades per les dones a Catalunya i podrem comprovar quina és la representació en el PIB i quin seria el nou PIB si es tinguessin en compte aquestes activitats. Aquest nou PIB que inclourà les feines domèstiques l'anomenarem PIB estès.

6. PART PRÀCTICA

6.1. CÀLCUL DE LA VALORACIÓ SALARIAL DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES DE LA LLAR

La “fusió” de les tres taules de les EUT l’aconsegurem fent variacions percentuals entre les taules.

Com a base agafem la taula base dividida per sexe, que és l’única que ens dona les dades de les dones exclusivament. Calcularem quina és la variació percentual de temps invertit en cada subtasca de la franja d’edat [25,44] a la de [45,64], per saber quant ha augmentat o ha disminuït el temps de dedicació. Un cop obtingut aquest increment o decrement l’aplicarem a la taula base, per poder dividir-la en les dues franges d’edat [25,44] i [45,64].

Un cop assolits els resultats, obtindrem una taula que ens mostrarà el temps de participació de la dona en cada franja d’edat, i farem el mateix procediment, però aquest cop amb la taula de l’EUT que separa la setmana en [dilluns,dijous] i [divendres diumenge].

El següent exemple ajudarà a il·lustrar el procediment de càlcul.

A les taules de l’IDESCAT trobem la neteja de l’habitatge, dels 25 als 44 anys, tant homes com dones dediquen 1 hora i 6 minuts de treball diari (66 minuts), i dels 45 als 64, 1 hora i 11 minuts (71 minuts).

$$\frac{71 - 66}{66} \times 100 = 7,58\%$$

De la primera franja d’edat a la segona hi ha hagut un increment del 7,58%.

Tornem a la taula base, on la neteja de l’habitatge per sexes ens diu que la dona dedica a aquesta tasca 1 hora i 13 minuts (73 minuts), i fem un sistema d’equacions on:

x = franja d’edat dels [25,44]

y = franja d’edat dels [45, 64]

$$\begin{cases} \frac{x + y}{2} = 73 \\ y = x \times 1,0758 \end{cases}$$

D'aquest sistema obtenim que el temps de les dones a la primera franja d'edat [25,44] és de 70⁸ (1 hora i 10 minuts) i a la segona [45,64] és de 75 (1 hora i 16 minuts).

Fem el mateix per a cada tasca i subtasca i obtenim dues taules, una per la franja d'edat dels 25 als 44 anys i l'altra per l'edat dels 45 als 64.

A continuació tenim també la taula extreta de l'IDESCAT que divideix el treball de la llar no remunerat en dues franges de dies de la setmana; de dilluns a dijous i de divendres a diumenge. Com que aquesta taula també ens aporta unes dades que són la mitjana d'hores i minuts d'homes i dones, agafem les dues taules que hem obtingut anteriorment com a base i fem els mateixos procediments que ja hem realitzat amb les d'edats.

Calculem l'increment que hi ha al temps invertit en la neteja de l'habitatge de la primera part de la setmana a la segona:

De dilluns a dijous es dedica un temps d'1 hora i 7 minuts (67 minuts), i de divendres a diumenge 1 hora i 10 minuts (70 minuts).

$$\frac{70 - 67}{67} \times 100 = 4,48\%$$

L'increment de temps que hi ha de la primera part de la setmana a la segona ha sigut del 4,47%.

Realitzem el sistema d'equacions anterior, on ara:

a = [dilluns, dijous]

b = [divendres, diumenge].

I realitzarem el sistema d'equacions, primer per la taula de franja horària [25,44] i després per la de [45,64].

[25,44]:

$$\begin{cases} \frac{a + b}{2} = 70 \\ b = a \times 1,0448 \end{cases}$$

D'aquest sistema obtenim que el temps de les dones a la primera franja de la setmana [dilluns, dijous] és de 68 (1 hora i 8 minuts) i a la segona [divendres, diumenge] és de 72 (1 hora i 12 minuts).

[45,64]:

$$\begin{cases} \frac{a + b}{2} = 75 \\ b = a \times 1,0448 \end{cases}$$

---

⁸ Els resultats han donat segons i els hem arrodonit als minuts.

D'aquest sistema obtenim que el temps de les dones a la primera franja d'edat [dilluns, dijous] és de 74 (1 hora i 14 minuts) i a la segona [divendres, diumenge] és de 77 (1 hora i 17 minuts).

Un cop realitzat el mateix procediment per a totes les activitats de la llar, obtenim una taula diferenciada per les franges horàries de 25 a 44 anys i de 45 a 64 anys, cadascuna dividida en dues parts de la setmana, de dilluns a dijous i de divendres a diumenge del temps de dedicació de les dones per a cada activitat de la llar.

Taula 12 - Taula final que recull el temps de dedicació de les dones a cada tasca tenint en compte les franges d'edat i els dies de la setmana.

Tasca		Hores: minuts			
		De 25 a 44 anys		De 45 a 64 anys	
		De dilluns a dijous	De divendres a diumenge	De dilluns a dijous	De divendres a diumenge
1	Manteniment de la llar	1:12	1:17	1:19	1:24
1.1	Neteja de l'habitatge	1:08	1:12	1:14	1:17
1.2	Neteja del pati i d'altres parts exteriors de l'habitatge			0:41	0:45
1.3	Tasques diverses d'organització	0:29	0:36	0:28	0:34
1.4	Altres tipus de manteniment de la llar, especificats o no	0:56	1:00	1:00	1:31
2	Activitats culinàries	1:19	1:27	1:38	1:48
2.1	Preparació d'àpats, rebosteria i conservació d'aliments	1:03	1:12	1:13	1:24
2.2	Rentar plats	0:34	0:37	0:41	0:45
3	Confecció i preparació de roba	0:55	1:01	1:12	1:20
3.1	Bugada	0:33	0:37	0:37	0:41
3.2	Planxada	0:49	0:58	0:51	1:01
3.3	Confecció de roba			1:28	1:34
3.4	Altres activitats de confecció i preparació de roba, especificades o no	0:28	0:28	1:00	0:59
4	Jardineria i atenció d'animals	0:58	1:04	1:12	1:18
4.1	Jardineria	1:00	0:58	1:16	1:14
4.2	Atenció d'animals domèstics			0:39	0:54
4.3	Atenció de mascotes	0:35	0:41	0:29	0:35
4.4	Passejar el gos	1:03	1:09	1:05	1:11

5	Compres i serveis	1:04	1:11	1:08	1:16
5.1	Compres	0:54	1:08	0:56	1:10
5.2	Serveis comercials i administratius	0:32	0:43	0:33	0:44
5.3	Serveis personals	1:37	1:26	1:20	1:12
6	Gestions de la llar				
6.1	Gestions de la llar				
7	Atenció als nens	2:31	2:53	1:44	1:59
7.1	Cures personals i vigilància de nens	1:51	2:06	1:12	1:22
7.2	Ensenyar als nens	0:51	0:57	0:54	1:01
7.3	Jugar, llegir i parlar amb els nens	1:04	1:19	0:58	1:12
7.4	Acompanyar els nens	0:40	0:51	0:48	1:01
7.5	Altres tipus d'atenció als nens, especificades o no	0:31	0:51		
8	Ajuda a adults membres de la llar	1:10	1:57	1:14	2:03
8.1	Cures personals a adults membres de la llar, malalts o dependents			1:28	2:06
8.2	Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents			1:36	0:11
8.3	Vigilar i acompanyar a adults membres de la llar, malalts o dependents	0:52	1:27	0:35	1:58

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IDESCAT.

Podem observar que hi ha subtasques que depenent de la franja d'edat es realitzen més o menys, o fins i tot no es realitzen. Per exemple a la primera franja d'edat no obtenim dades de 2 de les 3 subtasques que pertanyen a l'ajuda a adults membres de la llar, això es pot explicar per què, generalment, a aquesta edat encara una persona no s'ha de fer càrrec dels seus pares.

Un cop obtinguda la taula que utilitzarem hem d'assignar els salaris corresponents.

Tornarem a utilitzar l'exemple de la tasca "Manteniment de la llar" i les subtasques "Neteja de l'habitatge", "Neteja del pati i d'altres", "Tasques diverses" i "Altres tipus de manteniment de la llar, especificats o no".

L'IDESCAT (2011) atribueix un temps a la tasca principal, que no coincideix amb el sumatori de les subtasques com ja hem comentat, perquè es pren en consideració quina activitat és considerada principal i quina secundària. Per aquesta raó l'IDESCAT ja ens

dona el temps indicat que hem de tenir en compte, el de la tasca principal “Manteniment de la llar”, això ens serveix quan totes les subtasques tenen el mateix codi CNO que la tasca principal i es realitzen totes les subtasques, però no quan tenim diferents codis CNO a les subtasques, o hi ha subtasques que, depenent l’edat o la franja de la setmana, no es realitzen. Per poder trobar un salari el més realista possible hem de fer distinció. A continuació desenvolupem un exemple:

Al cas del manteniment de la llar a la franja d’edat dels 25 als 44 anys i els dies de la setmana de divendres a diumenge, tenim que les dues primeres subtasques tenen el codi 91 i les altres dos, el codi 51, i com el temps que ens interessa és el de la tasca principal, el que hem fet és calcular que percentatge del temps principal té cada temps secundari (hem de recalcar que treballarem amb minuts per facilitat a l’hora de fer els càlculs).

Ho expliquem:

- Tasca principal: 1. Manteniment de la llar 77,16 minuts
- Tasques secundàries: 1.1. Neteja de l’habitatge 71,57 minuts
- 1.2. Neteja del pati i d’altres (dels 25 als 44 anys no es realitza)
- 1.3. Tasques diverses 35,58 minuts
- 1.4. Altres tipus de manteniment 59,64 minuts

Si el 100% del temps de la tasca són 77,16 minuts, la suma dels temps de les subtasques és el 100%, a partir d’aquí, calculem quin percentatge té cada temps de les subtasques respecte a la tasca principal:

Neteja de l’habitatge:

$$\frac{71,57 \times 100}{71,57 + 35,58 + 59,64} = 44,70\%$$

Multipliquem 77,16 minuts pel percentatge obtingut:

$$77,16 \text{ minuts} \times 44,70\% = 32,23 \text{ minuts neteja de l'habitatge}$$

Realitzem el mateix procediment per a les altres dues subtasques i obtenim el temps de cada activitat secundària en funció de l’activitat principal:

Neteja de l'habitatge = 32,23 minuts

Tasques diverses = 13,77 minuts

Altres tipus de manteniments = 26,11 minuts

La primera subtasca, "Neteja de l'habitatge" pertany al codi CNO94 91, i "Tasques diverses" i "Altres tipus de tasques" al codi CNO94 51 i, per tant, tenen dos salaris diferents.

Salari de neteja de l'habitatge (Codi 91 del CNO94) = 7.163,46 €

Mitjana d'hores treballades l'any 1995 = 1755 hores.

$$\frac{7.163,43 \text{ €}}{1755 \text{ hores}} = 4,08 \text{ salari/hora}$$

4,08 salari/hora → 0,07 salari/minut

0,07 €/minut × 32,23 minuts = 2,19 € de la subtasca "Neteja de l'habitatge".

Quan les subtasques tenen totes el mateix codi CNO que la tasca principal no fa falta fer aquest procediment perquè multipliquem directament el temps de la tasca principal pel salari/hora.

Fem el mateix amb les altres subtasques i sumem el salari obtingut.

Neteja de l'habitatge = 2,25 €

Tasques diverses = 1,77 €

Altres tipus de manteniments = 2,96 €

Total = 6,98 €. Aquest és el salari atribuïble al temps atribuït a la tasca "Manteniment de la llar" d'un dia.

Aquest salari l'hem de multiplicar per 3 que són els dies que conté la franja de divendres a diumenge i el dividim entre 60:

$$6,98 \times 3 = 20,94 \text{ €}$$

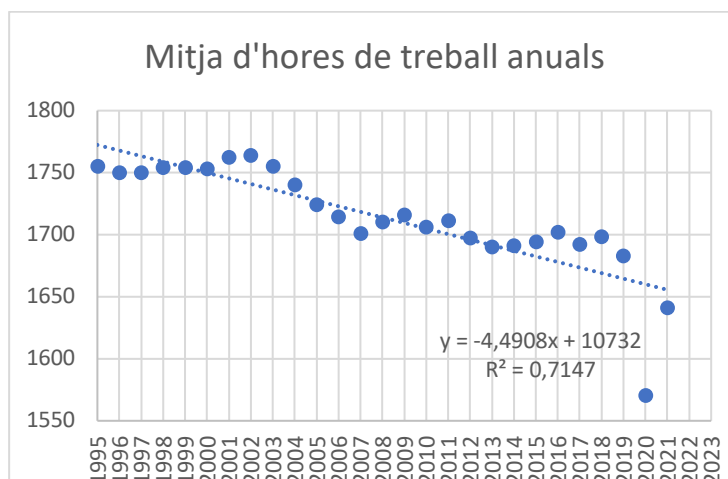
Si el sumem al salari que haurem calculat ja de la franja de dies de dilluns a dijous, obtindrem el salari setmanal de la tasca principal "Manteniment de la llar".

Si realitzem el mateix procediment per a totes les tasques i sumem els salaris calculats, obtindrem el salari setmanal total, i si el multipliquem per 52, que són les setmanes que té un any, obtindrem el salari anual.

Tots aquests càlculs els fem a una plantilla a l'Excel on l'únic que haurem d'anar variant són les hores mitjanes de treball anual, els diferents salaris depenent de l'EQES i els diferents temps en funció de la franja d'edat de 25 a 44 o de 45 a 64 i obtindrem els salaris des de l'any 1995 fins al 2021.

Per als anys següents, utilitzarem el gràfic de regressió lineal i comprovarem la relació entre les hores treballades i els anys.

Gràfic 4 - Línia de regressió de la mitja d'hores anuals laborals.

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'OCDE.Start.

Obtenim la recta de regressió $y = -4,4908x + 10732$, on "y" és la variable dependent, les hores treballades, i "x" la variable independent, els anys en aquest cas.

El valor de la R^2 és el percentatge de la línia de regressió, que varia entre 0 i 1 i ens mostra la precisió del model. 0 indica que la regressió no explica la variabilitat de les dades i l'1 ens indica que la línia de regressió explica perfectament la variabilitat de les dades. En el nostre cas el valor de la R^2 és de 0,739, el que ens indica que la línia de regressió explica el 73,9% de la variabilitat de les dades. Això significa que la relació entre l'any i les hores treballades no és perfectament lineal, però sí que tenen una forta relació entre ambdues variables.

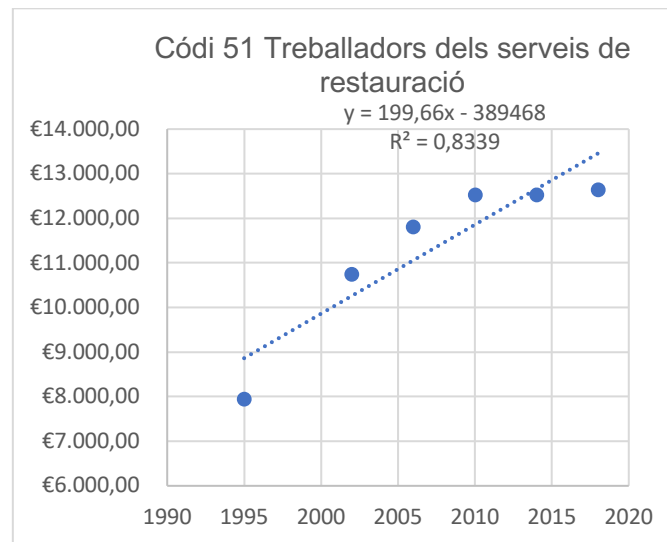
Per estimar les hores dels anys del 2021 en endavant utilitzarem l'equació de la recta de regressió, on substituïrem l'any que volem estimar per la variable "x". Per exemple, si volem saber el nombre d'hores mitjà treballades l'any 2025 substituïrem l'any 2025 per la variable "x":

$$y = -4,4908 \times 2025 + 10732 = 1.639 \text{ hores}^9$$

Així obtindrem una estimació d'hores mitjanes de treball dels anys des de 2022 fins al 2034.

Per l'estimació dels salaris futurs també utilitzarem gràfics de regressió per a tots els codis d'ocupació utilitzats. Ficarem l'exemple del Gràfic 5 que representa la línia de regressió de les EQES del codi d'ocupació 51, treballadors dels serveis de restauració.

Gràfic 5 - Línia de regressió dels salaris de les EQES del codi 51.

Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE.

Amb l'equació de la recta de regressió podem estimar els salaris de les pròximes EQES obtenint els resultats futurs següents:

---

⁹ El resultat ho hem arrodonit

Taula 13 – Salaris estimats de la futura EQES 2022.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2022		
CNO11		Salari anual (milers d'euros)
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració	14.244,52 €
58	Treballadors dels serveis personals	15.012,52 €
92	Altres personal de neteja	12.631,96 €
P	Peons de l'agricultura, pesca, construcció, indústries manufactureres i transports.	16.567,30 €

Elaboració pròpia.

Taula 14 – Salaris estimats de la futura EQES 2026.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2026		
CNO11		Salari anual (milers d'euros)
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració	15.043,16 €
58	Treballadors dels serveis personals	15.545,16 €
92	Altres personal de neteja	13.396,68 €
P	Peons de l'agricultura, pesca, construcció, indústries manufactureres i transports.	17.953,90 €

Elaboració pròpia.

Taula 15 – Salaris estimats de la futura EQES 2030.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2030		
CNO11		Salari anual (milers d'euros)
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració	15.841,60 €
58	Treballadors dels serveis personals	16.077,80 €
92	Altres personal de neteja	14.161,40 €
P	Peons de l'agricultura, pesca, construcció, indústries manufactureres i transports.	19.340,50 €

Elaboració pròpia.

Taula 16 – Salaris estimats de la futura EQES 2034.

Enquesta Quadriennal Estructura Salarial 2034		
CNO11		Salari anual (milers d'euros)
51	Treballadors assalariats dels serveis de restauració	16.640,44 €
58	Treballadors dels serveis personals	16.610,44 €
92	Altres personal de neteja	14.926,12 €
P	Peons de l'agricultura, pesca, construcció, indústries manufactureres i transports.	20.727,10 €

Elaboració pròpia.

6.2. CÀLCUL DE LA CONTRIBUCIÓ EN EL PIB DE LES TASQUES DOMÈSTIQUES DE LA LLAR

Per a la representació en el PIB dels treballs domèstics no remunerats, utilitzarem el compte satèl·lit amb tots els temps extrets de la taula base de l'EUT, els salaris obtinguts de les EQES i el nombre mitjà d'hores anuals treballades durant tots els anys de l'estudi.

Per a la representació del PIB dels treballs domèstics no remunerats utilitzarem el compte satèl·lit amb tots els temps extrets de la taula base de l'EUT i calcularem el salari/hora mitjà per a cada EQES, per després trobar el salari anual d'una dona.

El següent exemple per calcular la representació en el PIB de les activitats domèstiques no remunerades l'any 2008:

Per l'any 2008 tenim els salaris corresponent a l'EQES 2006-2009 (taula 8). Calculem el salari/hora mitjà:

Salari mitjà:

$$\frac{11807,66 \text{ €} + 12330,14 \text{ €} + 9970,68 \text{ €} + 11301,22 \text{ €}}{4} = 11.352,43 \text{ €}$$

Salari hora mitjà:

$$\frac{11.352,43 \text{ €}}{1710 \text{ hores}} = 6,63 \text{ €/hora}$$

6,63 €/hora són 0,11 cèntims/minut

El sumatori dels temps dedicats a la feina de la llar d'una dona durant tot el dia són 654 minuts.

$$654 \text{ minuts} \times 0,11 \text{ cèntims/minut} = 72,36 \text{ € diaris per dona}$$

$$72,36 \text{ € diaris} \times 365 \text{ dies} = 26.412,64 \text{ € anuals per dona}$$

Si el salari anual el multipliquem pel número de dones actives laboralment en aquell moment a Catalunya obtindrem el valor de tot el treball domèstic realitzat per les dones al territori català.

$$26.412,64 \text{ € anuals per dona} \times 1.717.600 \text{ dones actives} = 45.366.358.964,11 \text{ €}$$

Si el valor total del treball domèstic de les dones el sumem en el PIB de Catalunya del 2008 obtindrem el PIB estès.

$$45.366.358.964,11 \text{ €} + 216.220.000.000 \text{ €} = 261.586.358.964,11 \text{ €}$$

Si dividim el valor total del treball domèstic de les dones entre el PIB de Catalunya del 2008 obtindrem la representació en el PIB en percentatge.

$$\frac{45.366.358.964,11 \text{ €}}{216.220.000.000 \text{ €}} \times 100 = 20,98\%$$

Aquest procediment el realitzem per a cada any des del 2002 fins al 2021.

7. RESULTATS

7.1. ANÀLISI DE LES DADES OBTINGUDES A LA VALORACIÓ SALARIAL

La Taula 17 a continuació presenta recull el salari anual per les tasques no remunerades realitzades a la llar d'una dona a la seva carrera laboral des dels 25 fins als 64 anys. A la primera columna trobem l'edat de la dona seguida de l'any d'estudi a la segona columna. A la tercera columna trobem les hores anuals mitjanes de treball de l'any en curs, i les dues últimes columnes contenen el salari setmanal i el salari anual. La part ombrejada representa els anys d'estudi futurs en els que s'han estimat les dades. Aquesta taula dona resposta a una de les preguntes que motiva aquest treball i reflexa el valor que requereixen els treballs domèstics no remunerats.

Taula 17 - Salaris setmanals i anuals d'una dona durant la seva vida laboral.

Edat	Any	Hores de treball anuals	Salari setmanal	Salari anual
25	1995	1755	417,43 €	21.706,36 €
26	1996	1750	418,04 €	21.738,08 €
27	1997	1750	418,04 €	21.738,08 €
28	1998	1754	417,55 €	21.712,60 €
29	1999	1754	417,55 €	21.712,60 €
30	2000	1753	417,67 €	21.718,84 €
31	2001	1762	416,58 €	21.662,16 €
32	2002	1764	470,52 €	24.467,04 €
33	2003	1755	472,79 €	24.585,08 €
34	2004	1740	476,61 €	24.783,72 €
35	2005	1724	480,77 €	25.000,04 €
36	2006	1714	504,08 €	26.212,16 €
37	2007	1701	507,94 €	26.412,88 €
38	2008	1710	505,26 €	26.273,52 €
39	2009	1716	503,50 €	26.182,00 €
40	2010	1706	582,57 €	30.293,64 €
41	2011	1711	580,85 €	30.204,20 €
42	2012	1697	585,66 €	30.454,32 €
43	2013	1690	588,08 €	30.580,16 €
44	2014	1691	559,51 €	29.094,52 €
45	2015	1694	643,00 €	33.436,00 €
46	2016	1702	639,98 €	33.278,96 €
47	2017	1692	643,76 €	33.475,52 €
48	2018	1698	691,98 €	35.982,96 €
49	2019	1683	698,15 €	36.303,80 €
50	2020	1570	748,40 €	38.916,80 €
51	2021	1641	716,02 €	37.233,04 €
52	2022	1652	736,30 €	38.287,60 €

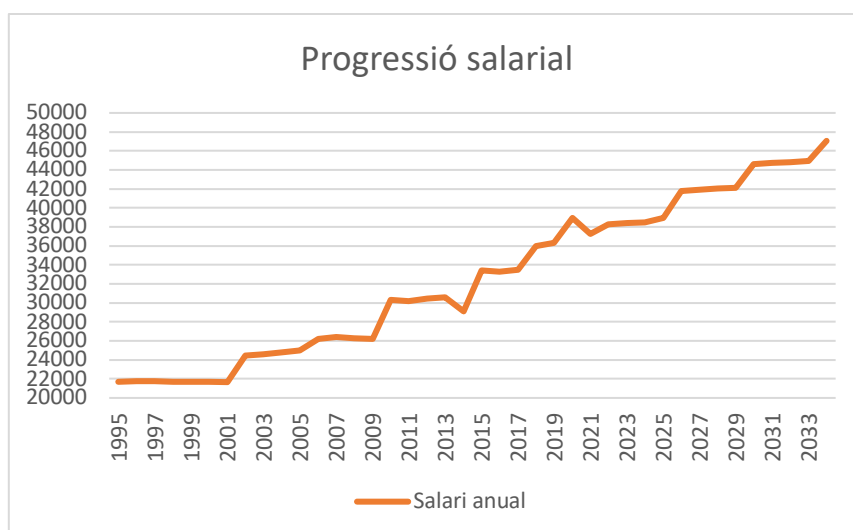
53	2023	1647	738,53 €	38.403,56 €
54	2024	1643	740,33 €	38.497,16 €
55	2025	1638	748,53 €	38.923,56 €
56	2026	1634	803,52 €	41.783,04 €
57	2027	1629	805,99 €	41.911,48 €
58	2028	1625	807,97 €	42.014,44 €
59	2029	1620	810,47 €	42.144,44 €
60	2030	1616	857,45 €	44.587,40 €
61	2031	1611	860,11 €	44.725,72 €
62	2032	1607	862,25 €	44.837,00 €
63	2033	1602	864,94 €	44.976,88 €
64	2034	1598	905,01 €	47.060,52 €

Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes a la part pràctica.

Com hem vist al llarg del treball, el càlcul del salari s'ha basat en la valoració econòmica de totes les tasques realitzades a la llar, aquestes tasques domèstiques no remunerades sumen a la setmana més de les 40 hores de treball que es fan al mercat laboral, això fa que augmenti considerablement el salari anual domèstic i que ens donin resultats superiors a la mitjana anual de salaris de la regió.

El Gràfic 6 a continuació ens mostra la progressió dels salaris obtinguts durant tota la vida laboral de la dona.

Gràfic 6 - Progressió salarial de les tasques domèstiques de la llar que realitza una dona.

Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes a la part pràctica.

L'evolució del salari ha crescut en relació amb el salari mitjà anual, fet lògic si tenim en compte que hem agafat els salaris mitjans de les EQES per remunerar les tasques de la llar i que les hores mitjanes de treball anual han anat disminuint.

Podem comprovar que l'any 2014 hi ha una petita davallada al salari, resultat de la baixada mitjana de salari que podem apreciar de l'EQES 2010-2013 a l'EQES 2014-2017.

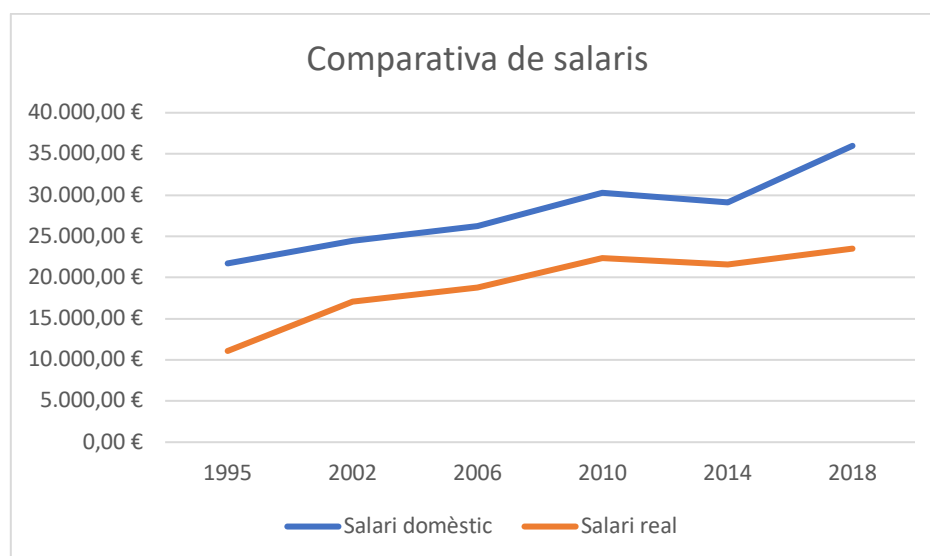
També podem destacar el petit pic que trobem l'any 2020, fet atribuïble a la pandèmia ocasionada per la COVID-19, que va comportar que baixés considerablement les hores mitjanes de treball anual a causa del confinament.

És important destacar que el salari que trobem a partir de l'any 2022 és una estimació del futur basant-nos en la trajectòria passada, poden ser dades que no es correspondran amb la realitat dels salaris en un futur.

També és important dir que els salaris anuals calculats no representen una remuneració real, sinó que es una manera d'assignar un valor econòmic de les tasques de la llar per visualitzar la importància i el valor d'aquest treball en la societat.

Si anem a les EQES i busquem els salaris anual mig de la dona a Catalunya (salaris reals) als anys que es realitza cadascuna de les EQES (1995, 2002, 2006, 2010, 2014 i 2018), i els comparem amb els salaris obtinguts del treball domèstic no remunerat obtenim el següent gràfic.

Gràfic 7 - Comparativa dels salaris mitjans anuals de les dones a Catalunya en els últims anys i els salaris de les activitats domèstiques no remunerades.

Elaboració pròpia a partir dels salaris extrets de les EQES de l'INE i dels salaris calculats a aquest treball.

El Gràfic 7 evidencia que els salaris domèstics són superiors, pels motius que ja hem explicat del temps setmanal de dedicació a les feines domèstiques, però tots dos

segueixen la mateixa tendència al llarg dels anys, la qual cosa reforça els resultats obtinguts.

7.2. ANÀLISI DE LES DADES OBTINGUDES A LA REPRESENTACIÓ EN EL PIB

La Taula 18 recull les dades obtingudes al càlcul de la representació de les feines domèstiques en el PIB. En la primera columna trobem l'any d'estudi, la segona columna conté el valor de les activitats de la llar de totes les dones a Catalunya de l'any corresponent. A la tercera columna trobem el PIB de Catalunya, obtingut de l'IDESCAT (2022) i a la quarta columna el PIB estès, que es el sumatori de les columnes 2 i 3 i que ens mostra quin seria el PIB si es tinguessin en compte les feines domèstiques no remunerades. La última columna conté la representació en el PIB de les feines de la llar.

Taula 18 - Representació en el PIB del treball domèstic no remunerat realitzat per les dones a Catalunya.

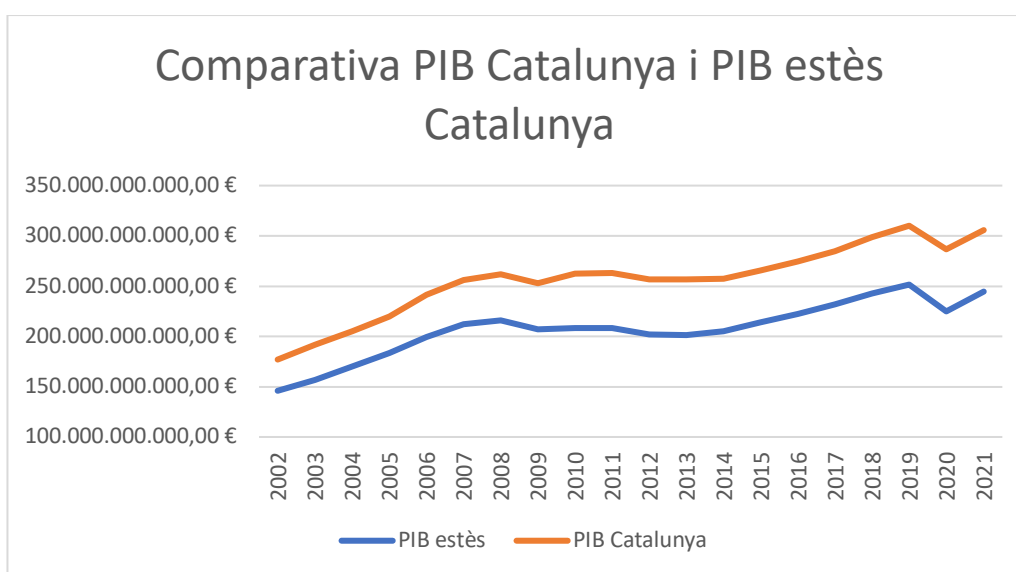
Any	Valor total del treball domèstic no remunerat	PIB Catalunya	PIB estès	Representació en el PIB
2002	31.038.201.143,96 €	145.947.000.000,00 €	176.985.201.143,96 €	21,27%
2003	35.122.627.838,05 €	156.673.000.000,00 €	191.795.627.838,06 €	22,42%
2004	35.122.627.838,05 €	169.931.000.000,00 €	205.053.627.838,06 €	20,67%
2005	36.434.391.356,20 €	183.581.000.000,00 €	220.015.391.356,20 €	19,85%
2006	42.264.377.193,21 €	199.153.000.000,00 €	241.417.377.193,21 €	21,22%
2007	43.899.073.649,95 €	212.244.000.000,00 €	256.143.073.649,95 €	20,68%
2008	45.366.358.964,11 €	216.220.000.000,00 €	261.586.358.964,11 €	20,98%
2009	45.986.816.005,45 €	206.813.000.000,00 €	252.799.816.005,46 €	22,24%
2010	53.629.833.598,81 €	208.593.000.000,00 €	262.222.833.598,82 €	25,71%
2011	54.672.183.178,85 €	208.341.000.000,00 €	263.013.183.178,85 €	26,24%
2012	54.983.491.305,96 €	201.768.000.000,00 €	256.751.491.305,96 €	27,25%
2013	55.019.072.497,29 €	201.531.000.000,00 €	256.550.072.497,29 €	27,30%
2014	52.330.967.194,79 €	204.896.000.000,00 €	257.226.967.194,79 €	25,54%
2015	51.816.357.723,59 €	213.746.000.000,00 €	265.562.357.723,59 €	24,24%
2016	52.013.026.419,73 €	222.514.000.000,00 €	274.527.026.419,73 €	23,38%
2017	52.352.478.605,59 €	232.187.000.000,00 €	284.539.478.605,59 €	22,55%

2018	56.570.353.603,14 €	242.434.000.000,00 €	299.004.353.603,14 €	23,33%
2019	58.522.284.082,06 €	251.556.000.000,00 €	310.078.284.082,06 €	23,26%
2020	61.873.343.837,50 €	225.059.000.000,00 €	286.932.343.837,50 €	27,49%
2021	61.003.461.289,64 €	244.839.000.000,00 €	305.842.461.289,64 €	24,92%

Elaboració pròpia a partir dels càlculs realitzats.

Els resultats obtinguts demostren que el treball no remunerat realitzats a la llar aporta una proporció considerable del valor de l'economia generat a Catalunya. Durant tots els anys el percentatge del PIB que representen les activitats domèstiques no remunerades és superior al percentatge que representa el sector de la indústria, per exemple, comparativa que fem per poder estimar el valor que tindria en el PIB si es remuneressin els treballs a la llar realitzats per les dones. Aquestes xifres subratllen la importància de tindre en compte les activitats domèstiques no remunerades a l'economia, no obstant això, s'ha de tindre en compte les limitacions del càlcul dels valors obtinguts, ja que és molt difícil mesurar i valorar adequadament aquestes activitats.

Gràfic 8 – Comparativa del PIB de Catalunya i el PIB estès calculat.

Elaboració pròpia.

El Gràfic 8 mostra com la tendència del PIB estès és pràcticament igual en el PIB de Catalunya dels últims anys però augmentat, això ens mostra que la valoració salarial obtinguda és realista i ha seguit la mateixa tendència que la economia de Catalunya als últims anys.

A continuació comparem les representacions en el PIB que hem obtingut a l'estudi amb els resultats obtinguts per altres organismes oficials:

A l'estudi realitzat per Domínguez (2019), s'estima que el treball no remunerat realitzat a Espanya representaria un 40,80% del PIB, 26,20% si es tingués en compte només el realitzat per les dones. Domínguez ha estimat un preu de 8 €/hora per remunerar les activitats domèstiques de la llar, i nosaltres hem fet una aproximació del preu hora més exhaustiva, calculant un preu de 7,98 €/hora i hem obtingut una representació per a la dona de 23,26% del PIB, com podem comprovar, els resultats no es dissocien tant.

L'Institut Basc d'Estadística, per l'any 2018 estima una representació del 27,70% del PIB de la comunitat autònoma d'Euskadi. L'EUSTAT estima un preu de 7 €/hora, un preu inferior al nostre que és de 7,91€/hora en l'any 2018 i al de Domínguez, de 8 €/hora. Nosaltres estimem una representació en el PIB per les dones de 23,33%

Office for National Statistics, l'Oficina Nacional d'Estadística del Regne Unit, va realitzar un estudi sobre la producció domèstica i va publicar l'article "*Household satellite account, UK: 2015 and 2016*", on es mesura el valor de la cura de nens i ancians, serveis d'habitatge a la llar, nutrició, roba i bugaderia, transport i voluntariat. Entre els punts principals d'aquest estudi destaquem:

- Al Regne Unit, en l'any 2016 el treball domèstic no remunerat en conjunt equivalia al 63,1% del PIB.
- El valor de la producció domèstica no remunerada per càpita va créixer a un ritme més ràpid que el PIB per càpita.
- El valor del treball domèstic no remunerat al Regne Unit es va estimar en 1,24 bilions de llibres esterlins.

França, a través del seu institut d'estadística, també va estimar en l'any 2010 el valor de la producció domèstica seguint les recomanacions de l'EUROSTAT i van trobar que si incloïen les activitats domèstiques a les fronteres de producció, aquestes tingueren un efecte considerable en els indicadors macroeconòmics clau, equivaldria al 36% del PIB. No s'allunya tant del nostre resultat per l'any 2010 de 25,71% de representació en el PIB si tenim en compte que nosaltres només hem calculat el treball domèstic realitzat per les dones, i que a aquest, hauríem de sumar-li el dels homes.

L'Institut d'Estadística de Finlàndia, en l'any 2001 va realitzar el compte satèl·lit de la llar per visibilitzar la producció no de mercat de les llars, es va basar en les directrius de l'EUROSTAT, i va estimar que el PIB augmentava en més d'un 40%.

Si analitzem els resultats obtinguts i els comparem amb els d'altres països o organitzacions trobem que els valors obtinguts en aquest estudi són similars als estudis d'altres països.

És important tenir present que la valoració del treball domèstic no remunerat és complexa i que els resultats poden variar segons la metodologia utilitzada i les dades disponibles per cada organisme, tot i això, els resultats obtinguts en el nostre treball i els emesos per altres organismes oficials mostren similituds entre si, cosa que raspalla i valida la nostra investigació, corroborant la consistència i confiança de les nostres dades.

8. CONCLUSIONS

Les conclusions sorgides d'aquests resultats sobre la valoració del treball domèstic no remunerat a Catalunya són les següents.

1. Destaquem la dificultat per quantificar el valor del treball domèstic no remunerat: És complex calcular el valor monetari del treball domèstic no remunerat, especialment en el cas de les activitats de cura emocional o millora de la qualitat de vida, que no es reflecteixen en termes monetaris. Aquestes diferències i limitacions poden generar variacions en els resultats obtinguts. Malgrat això, el salari calculat per a tota la vida laboral del model de dona escollit reflecteix una tendència similar al salari mitjà de mercat de les dones a Catalunya, però amb un valor més elevat, validant així els valors obtinguts i ressaltant la rellevància econòmica del treball domèstic no remunerat, que implicaria un salari més elevat que la mitjana.
2. Impacte en la desigualtat de gènere i les oportunitats de desenvolupament: El treball domèstic no remunerat té un impacte significatiu en la desigualtat de gènere i en les oportunitats de creixement de les dones. Les dones suporten una càrrega desproporcionada de treball domèstic, la qual cosa afecta la seva participació en el mercat laboral i les seves oportunitats de desenvolupament. Reconèixer el valor de les tasques domèstiques pot fomentar un canvi cap a una distribució més equitativa de les responsabilitats i facilitar la conciliació laboral. A més, aquest reconeixement pot tenir altres efectes positius, com ara l'augment de la igualtat de gènere, l'empoderament econòmic de les dones i/o la reducció de la pobresa i la desigualtat.
3. Consideració en el càlcul del PIB: Tot i les limitacions i la dificultat de calcular el valor que representen els treballs domèstics no remunerats en el PIB, el fet d'obtenir un resultat al voltant del 34% de la representació econòmica de les activitats domèstiques no remunerades sobre el PIB, demostra una similitud amb altres estudis publicats per organismes oficials. Incloure el treball domèstic no remunerat en el càlcul del PIB reconeixeria el seu valor econòmic i es reflectiria en un augment de la producció de béns i serveis. A més, aquest càlcul tindria en compte la contribució de les persones que realitzen tasques domèstiques,

majoritàriament dones, fomentant així una major igualtat de gènere en la mesura del creixement econòmic.

4. Limitacions de la inclusió en el PIB i el reconeixement: És important assenyalar que la inclusió del treball domèstic no remunerat en el càlcul del PIB no resoldrà per si sola la desigualtat econòmica i de gènere, ja que aquests problemes requereixen abordar altres factors socials i estructurals. Tot i això, la seva inclusió contribuiria a la valoració i el reconeixement d'aquest tipus de treball.

En resum, els resultats obtinguts reforcen la importància de reconèixer i considerar les tasques domèstiques en les anàlisis econòmiques i la necessitat de promoure una distribució equitativa de les responsabilitats domèstiques i una major igualtat de gènere en la societat. Encara que quantificar el valor del treball domèstic no remunerat és un repte, l'objectiu és crear consciència sobre la seva importància i la seva contribució al funcionament de la societat. A més, se subratlla la importància de considerar el treball domèstic no remunerat en el càlcul del PIB per reconèixer el seu valor econòmic i promoure una mesura més precisa del creixement econòmic, així com una major igualtat de gènere en aquest àmbit.

REFERÈNCIES

Angulo, Carlos i Hernández, Sara (2010): “Propuesta de cuenta de producción de los hogares en España en 2010. Estimación de la sèrie 2003-2010”, INE.
https://www.ine.es/GS_FILES/DocTrabajo/art_doctr012015.pdf

Carrasco, Cristina i Serrano, Mónica (2005): “La comptabilitat satèl·lit de la producció domèstica de les llars per a Catalunya”, Universitat de Barcelona per a l’Institut d’Estadística de Catalunya.
<https://www.idescat.cat/serveis/biblioteca/docs/bib/docest/cs-llars.pdf>

Domínguez Folgueras, Marta (2019): “¿Cuánto vale el Trabajo doméstico en España?” Fundación “La Caixa”.
<https://elobservatoriosocial.fundacionlacaixa.org/-/%C2%BFcu%C3%A1nto-vale-el-trabajo-dom%C3%A9stico-en-espa%C3%B1a->

EUROSTAT (2003): “Household Production and Consumption. Proposal for a Methodology of Household Satellite Accounts”.
https://www.stat.fi/tup/kantilinpito/hhsa_final_report_web2003-0409.vol.3.pdf

EUROSTAT (2008) “Harmonised European time use surveys. 2008 Guidelines. Methodologies and Working Papers”.
<https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/KS-RA-08-014-EN.pdf>

EUROSTAT (2022): “Duration of working life – statistics”.
<https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/SEPDF/cache/57155.pdf>

Generalitat de Catalunya (2016): *Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible*.
https://cads.gencat.cat/web/.content/Documents/Informes/2016/Agenda_2030_CAT/20160923_InformeAgenda2030_lliurat_vf.pdf

IDESCAT (2011): Enquesta de l’ús del temps.
<https://www.idescat.cat/pub/?id=eut>

IDESCAT (2014): Anuari estadístic de Catalunya. Demografia - Societat. Població. Llars, famílies i matrimonis. Llars. Per tipus.
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15253&lang=es&t=201100-198100>

IDESCAT (2022a): Comptes econòmics anuals de Catalunya. Resultats principals. PIB oferta, demanda i renda. Preus corrents.

<https://www.idescat.cat/pub/?id=piba&n=13239&lang=es>

IDESCAT (2022b): Indicadors anuals. Demografia – Societat. Naixements i defuncions.

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals&n=10343&lang=es>

IDESCAT (2022c): Indicadors anuals. Demografia – Societat. Treball. Població ocupada. Per sectors d'activitats i sexe.

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals&n=10387&lang=es>

INE (1994) Codi Nacional d'Ocupació 1994.

https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177033&menu=enlaces&idp=1254735976614

INE (2010) Codi Nacional d'Ocupació 2011.

https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736177033&menu=ultiDatos&idp=1254735976614

INE (2018): Enquestes Quadriennals d'Estructura Salarial.

<https://ine.es/dynt3/inebase/es/index.htm?padre=1404&capsel=1543>

INSEE (2013): "Households Satellite Account for France in 2010 – Methodological issues on the assessment of domestic production".

<https://www.insee.fr/en/statistiques/1381047>

EUSTAT (2018): "Cuenta Satélite del Trabajo Doméstico".

https://www.eustat.eus/elem/ele0018000/not0018045_c.pdf

OECD.Stat (2023): mitjana d'hores anuals efectivament treballades per treballador.

<https://stats.oecd.org/Index.aspx?DatasetCode=ANHRS#>

Office for National Statistics (2018): "Household satellite account, UK: 2015 and 2016".

<https://www.ons.gov.uk/economy/nationalaccounts/satelliteaccounts/articles/household-satelliteaccounts/2015and2016estimates>

OIT (2010): “Perspectivas Sociales y del Empleo en el Mundo. Tendencias 2021”.

https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_825200.pdf

Reid, Margaret G. (1934): *Economics of Household Production*.

Sistema de Cuentas Nacionales (2008): “*Cuentas Satélite y otras extensiones*”, capítol 29.

<https://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/docs/sna2008spanish.pdf>

Sistema Europeo de Cuentas 2010 (SEC 2010).

<https://www.boe.es/doue/2013/174/L00001-00727.pdf>

Varjonen, Johanna i Aalto Kristiina, 2006: “Household Production and Consumption in Finland 2001” Statistics Finland.

<https://core.ac.uk/download/pdf/33732439.pdf>